

In numărul viitor: „**COLUMB A ȘTIUT CĂ AMERICA E.. AMERICA!**”
O pasionantă ipoteză a unui cercetător sovietic

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ÎN ACEST NUMĂR:

pentru **dv.** cititoare!

(pag. 10)

De la băieții grupei
noastre

**Școala și
problemele ei**

de Eugen Blideanu

(pag. 5)

**Țesuturi
umane
sintetice**

de Dr. R. Irimescu

(pag. 6-7)

Vom fi
tratați de
„roboți-medici“?

de Dr. V. Săhleanu

(pag. 6-7)

Moscova – Instantaneu pe strada Gorki, la început de martie.

Surpriza unui interviu cu protagonistul «Casei surprizelor»

de Sanda Faur

ANUL XIX

10

(938)

8 martie 1963

12 PAGINI, 1 LEU

Semnificația unor alegeri

Duminica trecută locuitorii a nouă republici unionale din U.R.S.S. — R.S.F.S.R., Ucraina, Bielorusia, Uzbekistan, Kazahstan, R.S.S. Moldovenească, Letonia, Turkmenia și Tadjikistan — și-au ales deputații în organele supreme ale puterii de stat din republicile unionale și autonome și în sovietele locale. În celelalte șase republici unionale — Gruzia, Azerbaidjan, Lituania, Kirghizia, Armenia și Estonia — alegerile se vor desfășura peste 10 zile, la 17 martie.

Importanța mării consultări populare din U.R.S.S. este ușor de degajat dacă ținem seama de momentul în care ea are loc. Într-adevăr, ea se desfășoară sub semnul hotărârilor celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S., al Programului de construire a comunismului adoptat de Congres, Avântul activității și al inițiativei creatoare a maselor constituie o condiție și o cheazășie sigură a succesului construcției comuniste. Aceasta este dialectica dezvoltării societății sovietice și însuflețirea care a domnit în cursul campaniei electorale pe tot întinsul Uniunii Sovietice și unanimitatea participării la vot au arătat, o dată mai mult, că poporul sovietic este hotărât să traducă cu succes în viață marea operă a construcției comuniste după un plan riguros științific.

Care sînt împrejurările concrete în care se desfășoară marea consultare electorală din U.R.S.S.?

Progresele societății sovietice sînt indisolubil legate de rezultatele dobîndite în producția de bunuri materiale. Oamenii sovietici vād, pe bună dreptate, în comunism o societate de muncitori liberi, fericiți, dispunînd din belșug de toate bunurile materiale și spirituale, o societate de oameni armonios dezvoltăți, cu o înaltă conștiință. La temelia dezvoltării sociale se află creșterea continuă, progresul neîntrerupt al forțelor de producție. P.C.U.S., poporul sovietic scotese de aceea că crearea bazei materiale și tehnice a comunismului este sarcina economică fundamentală, căreia trebuie să-și consacre toate eforturile. Așa se face că în cursul campaniei electorale în centrul discuțiilor s-au aflat tocmai mijloacele de a asigura realizarea acestui obiectiv fundamental.

În același timp, alegătorii au luat act cu o legitimă mulțumire de succesele dobîndite pînă acum, succese care sînt o excelentă platformă pentru viitoarele izbînzii. S-a relevat astfel că în cursul primilor patru ani ai septenalului producția globală a industriei sovietice a sporit cu 45 la sută, în loc de 39 la sută cît se prevăzuse inițial, ceea ce înseamnă că în 4 ani s-a realizat o producție peste plan în valoare de 28 de miliarde de ruble. Aceleași cifre subliniază că Uniunea Sovietică păstrează mereu ritmul rapid de dezvoltare în întrecerea economică pașnică cu S.U.A. Într-adevăr, dacă se iau în considerare ultimii 5 ani se vede că producția industrială a Uniunii Sovietice a sporit cu 48 la sută pe cap de locuitor față de numai 8 la sută în Statele Unite.

Progrese importante au fost obținute și în dezvoltarea agriculturii. Structura suprafețelor însămînțate a fost substanțial modificată, sporindu-se mult culturile de porumb, sfeclă de zahăr, mazăre. În ciuda condițiilor atmosferice nefavorabile din mai multe regiuni agricole recolta globală de cereale a fost anul trecut de 9 miliarde de puduri sau 147,5 milioane tone. A fost o recoltă record. Producția animală a înregistrat și ea sporuri importante. Achizițiile de produse agricole de către stat au crescut în comparație cu 1953, de aproape două ori.

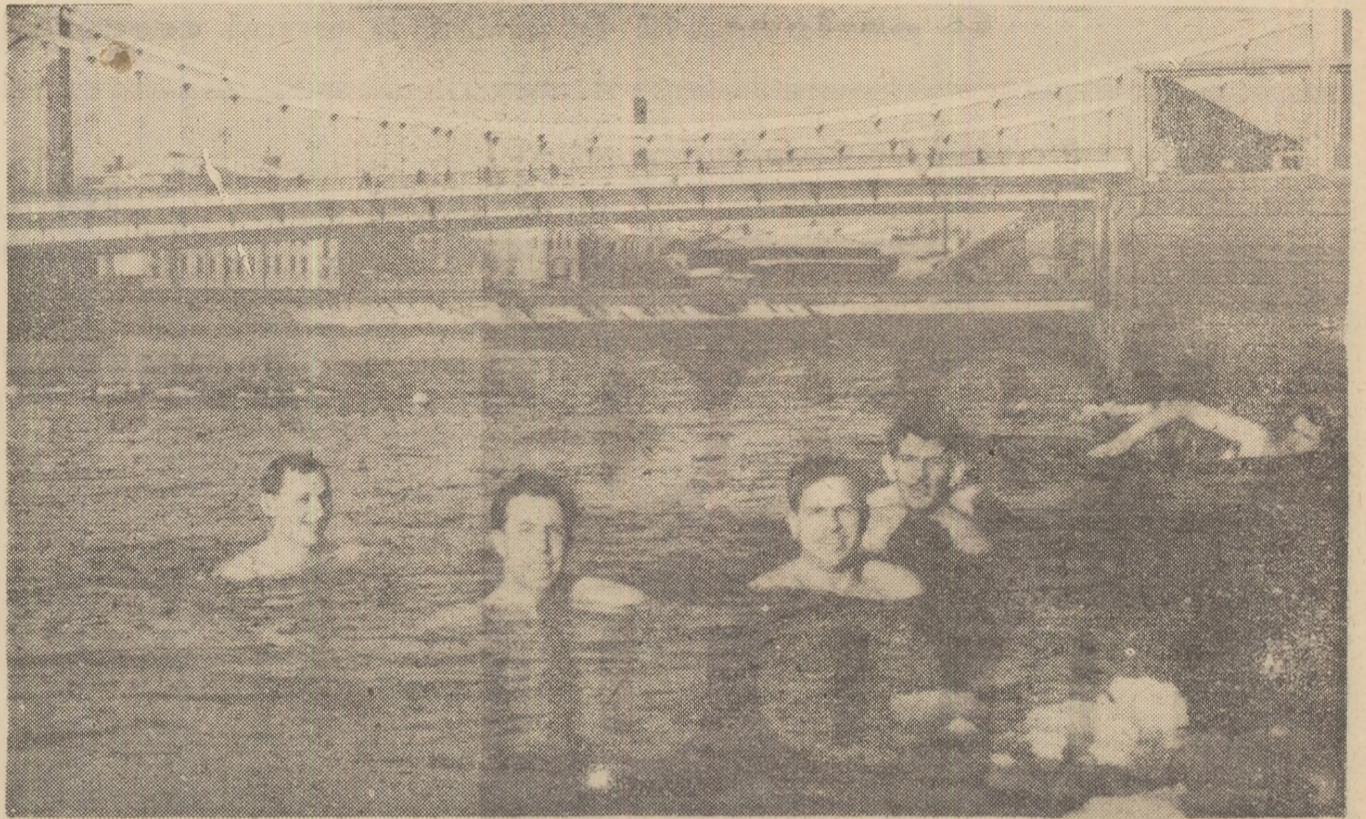
Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și guvernul sovietic manifestă o grijă permanentă pentru ridicarea nivelului de trai material și cultural al popoarelor U.R.S.S. În cursul ultimilor patru ani veniturile reale ale oamenilor muncii din U.R.S.S. au crescut cu 18 la sută pe cap de locuitor. Au fost citate cifre care mărturisesc incontestabil creșterea puterii de cumpărare a maselor. Acum 10 ani, de exemplu, se vindeau în medie populației între 70.000 și 100.000 de televizoare pe an. În cursul ultimilor patru ani această cifră a crescut la o medie de 1 milion și jumătate pe an; tot în aceeași perioadă s-au vîndut 2 milioane jumătate de frigidere și peste 4.600.000 mașini de spălat, adică de patru ori mai mult decît în cursul celor 4 ani precedenți.

Oamenii sovietici sînt, cu bun cuvînt, mîndri de succesele științifice ale patriei lor. Știința sovietică ocupă acum un loc de prim plan în multe ramuri-cheie ale cunoașterii. Marile succese dobîndite în cucerirea Cosmosului, în stăpînirea forțelor nucleului atomic, marile realizări obținute într-o serie de alte ramuri fac ca întreaga lume să urmărească cu atenția încordată progresele științei sovietice.

U.R.S.S. posedă astfel tot ceea ce are nevoie pentru a putea pași cu deplină încredere și într-un ritm mai rapid încă pe calea comunismului. Așa cum a declarat N. S. Hrușciov, în cuvîntarea ținută la 27 februarie 1963, la adunarea alegătorilor din circumscripția electorală Kalinin din Moscova: „Pentru asta nu ne trebuie decît un lucru: pacea, posibilitatea de a munci liniștit spre a înălța casa noastră mare și frumoasă. Păstrarea și consolidarea păcii, victoria pîncipului coexistenței pașnice în raporturile dintre state cu regimuri sociale diferite, iată linia generală a statului nostru în politica externă”.

Politica externă a Uniunii Sovietice se sprijină pe temelia solidă a puterii ei economice și militare, pe colaborarea frățească și pe forța întregii comunități socialiste. Dușmanilor comunismului nu le mai este îngăduită astăzi nici o iluzie: Uniunea Sovietică, lagărul socialismului și păcii au toate mijloacele spre a da o ripostă nimicitoare celor care ar încerca să întoarcă înapoi roata istoriei, să frîneze marșul victorios al socialismului și comunismului.

Oamenii sovietici au toate motivele să privească viitorul cu optimism și încredere. Iar rezultatul alegerilor de duminică trecută a dovedit unitatea indestructibilă dintre Partidul Comunist al Uniunii Sovietice

Prima bațe de primăvara

memento

schimbul academicienilor

Novosibirsk, orașul științei de lingă marea centru industrial siberian... La sfîrșitul lunii ianuarie a avut loc aici inaugurarea unei școli internaționale oarecum deosebită de semenele ei presărate pe tot întinsul Uniunii Sovietice. Deosebită, dat fiind că e vorba despre o școală în care este pregătit și format schimbul de mîini al academicienilor din binecunoscuta cetate a științei. Elevii, deocamdată în număr de 120, tineri cu reale aptitudini pentru fizică și matematici și, în genere, pentru științele exacte, au fost selecționați cu prilejul primei Olimpiade siberiene a elevilor organizată anul trecut.

În cei trei ani, cît durează cursurile originalei școli, tinerii își vor însuși cunoștințele necesare în vederea urmării studiilor universitare sau continuării activității științifice în laboratoarele institutelor de cercetări. Prima perioadă a cursurilor, de doi ani, prevede predarea de cunoștințe generale urmînd specializarea în matematici și fizică, completate de practică în producție; în anul trei elevii urmează să fie repartizați în secții delimitate: matematică-programare, fizică fundamentală și fizică aplicată, științe naturale.

Prin ce se deosebește programul mai sus enunțat de programul unei școli sovietice obișnuite? În primul rînd prin aceea că membrii filialei siberiene a Academiei de Științe a U.R.S.S. au conceput personal cursurile destinate elevilor și, în al doilea rînd, prin faptul că multe din aceste cursuri — matematicile superioare, fizica modernă, dezvoltarea actuală a științei sînt predate de un personal de înaltă calificare.

La toamnă, alți 240 de tineri cîștigători ai celei de a doua Olimpiade siberiene de fizico-matematici vor deveni elevi ai academicienilor din cetatea științei de lingă Novosibirsk Sub direcția îndrumare a acestora ei vor munci cu sîrg dînd astfel patriei, cum s-a exprimat Mihail Lavrentiev, vicepreședinte al Academiei de Științe a U.R.S.S., o nouă și valoroasă promoție de savanți.

a. b.

pietromarchi și „lumea sovietică”

Intr-una din cele mai mari edituri italiene — editura Bompiani — a apărut recent o carte care a strînit pe bună dreptate, mult interes. Este vorba de „Il mondo sovietico” („Lumea sovietică”) fruct al observațiilor făcute timp de trei ani de Luca Pietro-

gresistă italiană, și cu o mărturie care s-a dorit cît se poate de obiectivă. Să nu uităm totuși că e vorba de o obiectivitate a unui diplomat de profesie și mai ales întemeiată pe vederile unui gentilom din aristocrația clericală italiană. Dar, oricum, efortul spre obiectivitate al lui Pietromarchi este cu atît mai meritoriu cu cît ținem seama de distanța abisală care-l desparte de socialism.

În aceste împrejurări s-a născut o carte care, militînd în favoarea unui punct de vedere și departe de a fi neutră, este — spre a folosi o recentă locuțiune a lui Sartre — o carte „demilitarizată”. Cartea lui Pietromarchi pare a fi, mai ales, valabilă în partea care exprimă încrederea profundă a diplomatului italian în rolul de prim ordin al U.R.S.S. în actuala și viitoarea configurație a lumii. Încredere bazată pe o justă clasificare a „intereselor” U.R.S.S., în fruntea cărora Pietromarchi situează efortul stăruitor al societății sovietice către construirea comunismului și asigurarea unui înalt nivel de trai, către coexistență și pace. Sub acest raport Pietromarchi a înțeles înaintea multora dintre superiorii lui în jurul cărora ate se învîrtește astăzi „lumea sovietică”. Mai mult, spre a-și apăra această convingere, ambasadorul italian n-a șovăit chiar să desfășoare o luptă politică susținută — care i-a adus destule amărăciuni și l-a costat pînă la urmă și postul — pentru ameliorarea raporturilor economice și politice dintre Italia și U.R.S.S.

Faptul că încrederea lui în rolul pe care U.R.S.S. este chemată să-l joace în edificarea păcii și prosperității mondiale nu s-a născut dintr-o generoasă înțelegere a idealurilor care împing astăzi lumea înaintea, ci dintr-o rece analiză a unui perspicace om de afaceri nu reduce deloc din valoarea unei aprecieri — care rămîne originală și curajoasă, dată fiind toamna personalitatea celui care a exprimat-o.

m. f.

200 de titluri

Intr-un număr recent al revistei franceze de specialitate „Bulletin du livre” a apărut o interesantă lucrare bibliografică. E vorba de o listă de circa 200 de titluri de cărți apărute în ultimii ani în Franța și închinată literaturii, artei, științei ruse și sovietice.

În primul rînd au apărut multe însemnări de călătorie din U.R.S.S. (originale, sau în traducere), datorate, printre altele, lui Leon Zitron, Jules Moch, André Wurmser și Alberto Moravia. Cîteva volume au prezentat cîntecurile francezi Siberia de azi. Cu mult interes au fost primite albumele de fotografii despre marea țară a socialismului, printre care colecția lui Cartier Bresson.

Dintre lucrările de istorie se remarcă „Istoria Rusiei” în două volume de

au apărut monografii despre Petru cel Mare și Ecaterina a II-a ș.a. Cea mai remarcabilă lucrare despre istoria U.R.S.S. este, însă, incontestabil cartea lui Aragon, care a apărut nu de mult paralel cu istoria S.U.A. a lui André Maurois. Cartea lui Jean Marabini „Știința” zugrăvește zilele nenulate din toamna anului 1917. Despre viața și activitatea lui Lenin au apărut trei cărți, dintre care una scrisă de cunoscutul istoric Gérard Walter. Multe cărți se ocupă de Marele Război pentru Apărarea Patriei.

Extrem de bogată e lista operelor literare. Editura Française Réunis continuă publicarea operelor complete ale lui Cehov și Gorki. Într-o colecție a editurii Seuil au apărut în ultima vreme monografii despre Maiakovski, Gorki și Cehov. În editura Gallimard a apărut o antologie a liricii ruse din secolul XVIII și pînă astăzi, întocmită de Katia Granoff.

Proza sovietică contemporană este solicitată cu un deosebit interes de cititorii francezi și editorii se străduiesc să satisfacă această dorință. La Gallimard, în colecția îngrijită de Aragon, a apărut nu de mult noul roman al lui Bek și un volum de nuvele ale lui Kazakov. De asemenea, au mai apărut recent romane de Tendriakov, Vera Pannova și alții.

În sfîrșit, cîteva volume aflate sub tipar. Două edituri — Presses de la Cité și E.F.R. — scot cîte un roman de Viktor Nekrasov, care a vizitat recent Franța. Tot planul editorial al E.F.R. cuprinde lucrări de Granin, Fedin, Ciukovski, Aksionov și Aitmatov.

g. k.

La 5 martie și-a început turneul în țara noastră violonistul Igor Bezrodni. După un concert dat la București

● Consumul de energie electrică pe cap de locuitor va fi, în 1980, de aproximativ 10.000 de kWh pe an. Această cantitate de energie electrică ar fi suficientă pentru producerea a 20 de tone de oțel într-un cuptor electric modern.

● Pentru o mai bună aprovizionare a populației cu produse alimentare, în zona orașelor mari, a centrelor industriale și a stațiilor climatice sovietice vor fi construite 130-150 de întreprinderi specializate în producția de ouă și 60-70 de fabrici de păsări specializate în creșterea puilor de găină și de curcă.

● La Baranovici (R. S. S. Bielorusă) se construiește unul din cele mai mari combinate textile sovietice. Complexul — care va ocupa 140 de hectare — va fi utilat cu 240.000 de fuse și 4.000 de războaie de țesut.

● Secția de asamblare a uzinei constructoare de combine din Herson livrează zilnic zeci de combine pentru recoltarea porumbului. Până la sfârșitul anului uzina va produce 21.000 de combine de acest fel.

● Ziua de 25 martie va fi o dată memorabilă în istoria construcției celei mai mari hidrocentrale din lume — hidrocentrala de la Krasnoiarsk. În această zi apele Eniseiului vor fi zăgăzuite și împinse într-o albie nouă, prin canalul dezvoltor.

● Lucrătorii din întreprinderile de metalurgie neferoasă din cadrul Consiliului economiei naționale al Kazahstanului răsăritean și-au luat angajamentul să dea până la sfârșitul anului o producție suplimentară în valoare de 500 de milioane de ruble, să economisească 20 de milioane de kWh de energie electrică și să sporească productivitatea muncii cu 13,5 la sută.

● Uzina „Krasni proletari“ din Moscova a sărbătorit recent asamblarea celui de-al 200.000-lea strung.

● Peste 700 de orașe și așezări muncitorești din U.R.S.S. sînt alimentate cu gaze combustibile. În ultimul timp capătă o răspundere din ce în ce mai mare gazele lichefiate, care în momentul de față sînt folosite în 1.550.000 de apartamente. Folosirea lor a permis economisirea a peste 3,5 milioane de tone de petrol, circa 1,5 milioane de tone de cărbuni și aproape 5 milioane de metri cubi de material lemnos.

● Prin aplicarea a numeroase propuneri de raționalizare, selecționate în urma celui de al VI-lea concurs al raționalizatorilor și inventatorilor din Harkov, consomoliștii din regiune au economisit într-un an 5.022.000 de ruble. Această sumă, este suficientă pentru construirea a peste 2.000 de tractoare. Acum tineretul din regiune plănuiește să economisească pe aceiași cale șapte milioane de ruble.

● Uzina metalurgică din Leningrad execută numeroase comenzi pentru țările socialiste. În momentul de față colectivul uzinei lucrează la asamblarea unei turbine de 50.000 kW destinată construcțiilor energetice din țara noastră.

● Aproape o treime din materialele pe bază de polimeri produse astăzi în U.R.S.S. sînt folosite în industria constructoare de mașini. Până în 1980 această ramură industrială va folosi 6-7 milioane de tone de mase plastice pe an, cantitate aproximativ echivalentă cu 20-25 milioane de tone de oțel.

● Folosind combina minieră „K-52 M“, colectivul brigăzii consomoliste a minei „Berezovskaia-1“ din bazinul Kuznețk a realizat cea mai mare producție lunară de cărbune cunoscută în practica mondială — 76.751 tone.

● La Alma-Ata a avut loc o consfătuire a tinerilor ciobani din R. S. S. Kazahă la care au fost dezbătute probleme legate de creșterea oilor — una din cele mai importante ramuri ale agriculturii kazahă. Cu acest prilej numeroși ciobani kazahi au fost distinși cu ordine și medalii.

Importantele succese dobîndite în ultimii 10 ani de agricultura sovietică în sporirea rapidă a volumului de produse agricole și în asigurarea unui belșug de produse agro-alimentare se bazează atît pe larga folosire a tehnicii noi, cît și pe creșterea rapidă a nivelului de pregătire al oamenilor muncii ce luptă să aplice în viață ultimele cuceriri ale științei și tehnicii înaintate.

În ultima vreme, în satul sovietic s-au ridicat din rîndul colhoznicilor mulți maeștri ai recoltelor bogate, purtători ai progresului și noului care, prin meritele lor în obținerea unor producții nemaiîntîlnite pînă acum, în realizarea unei uriașe creșteri a productivității muncii, au cucerit înalta prețuire a întregului popor sovietic.

În cursul anului care a trecut, Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. a decernat steaua de aur de Erou al Muncii Socialiste unui mare număr de lucrători din agricultura care, înfrîngînd barierele rutinei și ale conservatorismului, au arătat că nu există limite în calea sporirii recoltelor.

Numele Liubei Li, cultivatoare de porumb într-un colhoz din Uzbekistan, este astăzi tot atît de popular pe întinsul țării sovietice ca și al celor mai cunoscuți fruntași din industrie sau construcții. Oricine știe, de pildă, în U.R.S.S. că brigadieră Liuba Li din colhozul „Politotdel“ a obținut cele mai ridicate recolte de porumb siloz cunoscute pînă acum. În 1960, brigada ei a strîns pe terenuri irigate o producție medie de 185 de tone la hectar, în 1961 196,7 tone, iar în 1962 197,9 tone.

S-ar putea crede că, pentru a obține aceste rezultate, Liuba Li a muncit zeci de ani. Dar nu, ea se ocupă de cultura porumbului numai de trei ani. Cifrele menționate mai sus oglindesc de aceea și ritmul în care este însușită în prezent tehnica nouă în U.R.S.S., condițiile create fiecărui om al muncii pentru aplicarea celor mai noi procedee de lucru.

Cînd au luat cunoștință pentru prima oară oamenii sovietici de numele Liubei Li?

Era spre sfîrșitul lui 1960. La Consfătuirea muncitorilor din agricultura Kazahstanului, cuceritori ai pămînturilor înțelenite — cultivatori de bumbac, mecanizatori, cres-

Unul din secretele marilor victorii

Oamenii noi ai satului

cători de animale — vorbitorii se perindau unul după altul la tribună, își împărtășeau experiența. Și iată că ia cuvîntul un oaspete din Uzbekistan, președintele colhozului „Politotdel“. În timp ce vorbește despre producția de porumb a colhozului, la tribună e adus un snop de tulpini atît de înalte încît vîrfurile coceanului nu se vedea în sală, fiind măscat de partea superioară a scenei. Înălțimea tulpinilor, care trecea de 6,5 m, a provocat uimirea și admirația sălii. Cine a cultivat asemenea mîndrețe de porumb? au prins să întrebe participanții la consfătuire.

— Brigadieră Liuba Li, a sunat răspunsul.

— Bravo, a exclamat atunci N. S. Hrușciov care se afla de față, aplaudind cu căldură succesele cultivatorilor de porumb din colhozul „Politotdel“. După care a propus ca snopul să fie așezat pe masa prezidiului. Tulpinile ocupau întreaga lungime a mesei.

„Pînă în urmă cu trei ani Liuba Li era o simplă colhoznică în colhozul azi celebru în întreaga Uniune Sovietică. Colhoznicilor din „Politotdel“ le place să muncească bine, să folosească bine pămîntul și apa de irigație pentru a obține recolte cît mai bogate. Printre astfel de oameni a trăit și a muncit Liuba. Lucra conștiincios și era mîhnită cînd bunul obște al colhozului era nesocotit. Cînd s-a pus problema dezvoltării parcului de animale și a cadrelor de la ferma de lapte au trebuit să fie întărite, Liuba a devenit mulgătoare. Munca nu era ușoară. Încă nu fusese introdus în colhoz mulsul mecanic și o mulgătoare trebuia să mulgă și să îngrijească 13-15 vaci. Și nici acasă nu-i era prea ușor. Își pierduse soțul de timpuriu, în 1952, așa încît trebuia să crească singură trei copii.

Dar Liuba nu s-a descurajat. Pe lîngă toate a mai găsit timp și pentru învățatură. După o vreme, grupa ei, înainte cîdoasă, a început să dea, datorită îngrijirii acordate vacilor, cîte 3.000 de kg. lapte pe an. Cu timpul, președintele colhozului și-a dat seama că Liuba poate îndeplini și sarcini mai importante decît munca ei obișnuită. Și, într-o bună zi... Într-o bună zi, era în 1958, colhozul a început să cultive porumb. Brigăzile au semănat 150 de tone iar toamna au strîns cîte 26 de tone de masă verde la hectar. La drept vorbind, nu era prea mult. În anul următor, însă, lucrurile au mers mai bine și recolta a atins 108 tone porumb siloz la hectar. Porumbul se dovedise o cale sigură pentru sporirea producției de lapte. Totuși, colhoznicii nu erau încă mulțumiți. Desigur, față de terenurile neirigate producția de 100 tone siloz la hectar era o producție bună. Dar față de terenurile irigate era prea puțin, mai ales că colhozul „A 40-a aniversare a lui Octombrie“ din regiunea Alma-Ata obținuse pe asemenea parcele cîte 150 de tone. De pe solurile uzbece, unde apa și soarele există din belșug, se putea stringe mai mult!

Conducerea colhozului și comitetul de partid au dezbătut problema, ajungînd la concluzia că trebuie creată o brigadă specializată în cultura porumbului. Căci porumbul trebuie cultivat de oameni care îi stăpînesc bine secretele! Pe cine să pună, însă, în fruntea brigăzii? Propuneri au fost multe, dar președintele a propus-o pe Liuba Li, care-și dovedise cu prisosință capacitățile.

Chemată la comitetul de partid pentru a i se comunica noua sarcină, colhoznică a rămas, la început, puțin dezorientată. Apoi, cînd după cîteva zile brigada s-a strîns pentru prima oară, Liuba și-a dat seama că are tovarăși de nădejde, oameni convinși că pentru a avea mai multă carne și lapte, pentru a dubla veniturile colhozului trebuie să producă cît mai mult porumb.

Așa a luat ființă, în primăvara lui 1960, prima brigadă cultivatoare de porumb din colhoz. Pentru Liuba au

început griji noi. De dimineață și pînă seara tirziu cutreiera parcelele brigăzii. Brigada cultiva 230 de ha. porumb din care 100 pentru siloz și 130 pentru boabe. Nu era ușor de cuprins o asemenea întindere! În toate fazele de lucru, la introducerea îngrășămintelor, pregătirea semințelor, măruntirea solului, răritul și îngrijirea culturilor, la irigație și castrarea hibridilor Liuba se dovedea a fi sufletul și creierul brigăzii. Tirziu, după ce termina cu treburile cîmpului și ale casei, Liuba se pleca asupra cărților, setoasă să-și însușească experiența fruntașilor în cultura porumbului irigat.

În toamnă, cînd brigada a cules prima recoltă, s-au strîns la hectar cîte 185 de tone de porumb siloz cu știuleți în stadiul de lapte-țeară iar pe lotul pentru porumb boabe cîte 6.000 de kilograme! A fost o mare victorie. Vestea despre această nemaiomenită realizare s-a răspîndit în întreaga țară. Amintind despre această experiență la Consfătuirea cu lucrătorii din agricultura republicilor transcaucaziene, tovarășul Hrușciov a spus: „De pe fiecare hectar de porumb irigat colhozul a obținut 37.000 unități furajere. Ce cultură, tovarăși, poate fi comparată cu porumbul în ce privește valoarea furajeră? Furajele obținute la un hectar de porumb permit să se producă 307 hl. lapte sau 14 chintale unt!“.

În 1961 Liuba Li s-a angajat să obțină 190 de tone de masă verde la hectar. În toamna aceluiași an, în ajutorul Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. colhozul a putut raporta partidului că a recoltat o producție medie de 196,7 tone masă verde și 6.500 kg. porumb boabe hibrid la hectar. Colhozul a devenit o școală de experiență înaintată. Așa se face că, iarna trecută, 394 de cultivatori de porumb din republicile Asiei Centrale și Transcauzia au studiat și și-au însușit de la Liuba Li experiența înaintată a cultivării porumbului irigat.

Școala experienței Liubei Li a dat roade. Reintors acasă, mecanizatorul Vladimir Sarancea din sovhozul Dalnii din Crimeea a reconstruit, de pildă, niște puțuri părăsite pentru a putea iriga 80 de ha. de porumb și a folosit normele de udare recomandate. Prima recoltă obținută pe terenul lucrat de mecanizator a fost încurajatoare: în medie 69 de tone de masă verde cu știuleți; pe parcelele unde s-au folosit hibridii dubli de porumb producția a fost de 123 de tone la hectar. Agromonșul Roza Atabaeva, brigadieră în colhozul „Kalinin“, a strîns toamna trecută pe terenurile brigăzii ei cîte 182 de tone siloz și 4.000 de kg. boabe la hectar. Și exemple similare ar putea fi citate la nesfîrșit.

Între timp, Liuba Li a continuat să meargă înainte pe drumul succesorilor: în toamna lui 1962 a strîns o recoltă de 197,9 tone masă verde și de peste 7.000 kg. porumb la hectar. Pentru a da animalelor furaje cît mai complete, Liuba Li a trecut, începînd din 1962 și la cultivarea mazărei, cu care a însămintat 37 ha. cu diferite norme de însămintare la hectar. Cele mai bune recolte le-a obținut folosind normele mari. De pildă, la o normă de 250 de kg. semințe pe hectar a obținut 3.800 kg. boabe la hectar. Și, întrucît la sfîrșitul lunii iunie mazărea a eliberat terenul, pe același loc s-a mai putut obține o recoltă de porumb ajuns la maturitate deplină.

Pentru marile recolte obținute, Liuba Li a fost aleasă deputată în Sovietul Suprem al U.R.S.S. iar în noiembrie trecut Prezidiul Sovietului Suprem i-a acordat înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste.

Oameni ca Liuba Li sînt din ce în ce mai numeroși în agricultura sovietică și sînt considerați, pe bună dreptate, ca făcînd parte din avangarda constructorilor comunismului.

Ing. N. Bria.

Încă puțin și o nouă casă va fi gata pe pămînturile destelenite.

Contabilul-șef al morții (IV)

(urmăre din numărul trecut)

„În total au fost studiați 155 de deținuți, dintre care 70 de evreice. În prezent, bărbații și femeile sînt despărțiți și instalați în săli speciale... În vederea studierii lor în continuare se cere transportarea lor neîntârziată în lagărul de la Natzweiler.”

„Studierea în continuare” însemna — așa cum oricine poate înțelege — uciderea celor 155 de deținuți și despărțirea capetelor, „fără degradarea” trupurilor. Dar tribunalele vest-germane nu au considerat această activitate a lui Hirt ca justificînd vreo sancțiune.

Așa cum după aceleași criterii, nu a fost pedepsit nici Sturmbahnführerul SS Otto Wolfgang care, la Buchenwald, a împușcat în ceață un deținut. Acesta făcea parte dintr-un „Sonderkommando” (echipă specială — n.n.) care se ocupa cu transportarea cadavrelor. Într-o zi, ridicînd un cadavru, deținutul și-a recunoscut mama și a fost cuprins de o criză de disperare. Enervat, Wolfgang l-a ucis imediat.

Și totuși Otto Wolfgang a fost judecat. Nu pentru omorirea acestui deținut, ci pentru că l-a asasinat cu propriile lui mâini pe conducătorul Partidului Comunist din Germania, pe Ernst Thälmann. Crima a făcut-o în august 1944. Pînă în 1962 nimeni nu i-a cerut socoteală. Iar cînd, în sfîrșit, sub presiunea opiniei publice, autoritățile vest-germane au trebuit să-i intenteze proces, Otto Wolfgang a fost judecat în libertate, fără să facă măcar o zi de arest. Bineînțeles, pînă la urmă tribunalul l-a achitat.

noice ale Führerului, ușurînd astfel asasinarea cu forme juridice a zeci de mii de oameni. La 4 decembrie 1947, în cadrul unuia dintre procesele de la Nürnberg, Schlegelberger a fost condamnat la închisoare pe viață. Dar la 4 februarie 1951 a fost eliberat, pe motiv că ar fi „bolnav incurabil”. Își dăduse și cuvîntul de onoare că așa stau lucrurile. Astăzi bolnavul incurabil este... foarte sănătos și încasează o pensie lunară de 2.894,08 mărci. Asta după ce a primit un „ajutor global” de 23.000 de mărci de la guvernul vest-german.

Și dacă tot sîntem pe tărîm juridic să pomenim și de doctorul Paul Reymers, fost consilier al singerosului tribunal extraordinar al naziștilor — așa numitul Volksgerichtshof. Astăzi Reymers este tot consilier numai că la tribunalul din Stuttgart. În fața protestelor opiniei publice s-a deschis împotriva-i o anchetă, care l-a scos, însă, basma curată. Iată cîteva dintre justificările care au făcut să fie absolvit:

— e adevărat că Reymers a pronunțat întotdeauna pedeapsa cu moartea dar „e unanim recunoscut că în timp de război folosirea legilor speciale, care prevăd sancțiunea capitală, este îndreptățită”.

— e adevărat că Reymers a ucis cu forme legale o mulțime de germani, cehi și austrieci dar „aceștia erau comuniști, care încercau să răstoarne guvernul național-socialist”.

— e adevărat că față de polonezi și evrei a arătat o și mai mare cruzime dar „aceste popoare erau pe atunci pretutindeni socotite ca lipsite de orice valoare”.

SS-ști au „lichidat” cîteva mii de olandezi. În 1943, din ordinul lor au fost împușcați mii de prizonieri de război sovietici și un grup de ofițeri polonezi; și unii și ceilalți fuseseră supuși în prealabil unor cumplite torturi. În 1944... Dar nu mai are rost să continuăm.

Rusinek a dat de asemenea publicității o lungă listă de martori — supraviețuitori ai infernului de la Mauthausen — indicîndu-le numele, pronumele și adresa exactă. Sînt oameni care locuiesc în Polonia, Austria, Cehoslovacia, Franța, Belgia și Olanda. „Cum se face — s-a întrebat Rusinek — că tribunalul din Köln nu a găsit de cuviință să citeze pe nici unul din acești martori? Cum se face că magistrații vest-germani au uitat pînă și de lista publicată de autoritățile americane în 1945, după eliberarea Mauthausenului, cînd, în fruntea listei criminalilor din acest lagăr figurau Schultz și Streitwieser?”

La Freiburg ca în multe alte locuri

...Bine, sînt achitați, sînt absolviți, sînt iertați. „Trecutul este trecut” susțin unii în Germania occidentală, unii pe care scormonirea prea atentă a acestui trecut i-ar deranja destul de mult. Să acceptăm pentru o clipă această teză: ce a fost a fost, victimele tot nu mai pot fi inviate, oricît de mari ar fi pedepsele ce s-ar da asasinilor. Dar o dată cu atîtea milioane de oameni, a căror

atac. Urmează cîteva imnuri „eroice”: cele care se cîntau în timp ce umbra zvasticii se întindea asupra Europei. După aceea se țin discursuri: aceleași discursuri ca în vremurile cînd Eichman și eichmanii schingiau, măcelăreau, gazau și ardeau în crematorii.

Rugăciunile, imnurile și discursurile vorbesc din nou despre „misiunea mărețată a soldatului german”, despre „felul ireproșabil în care formațiile SS de parașutiști și-au îndeplinit îndatoririle față de patrie și de popor”, despre „comportarea loială a Wehrmacht-ului — loială față de aliați, loială față de dușmani”. Nici un cuvînt despre vreo crimă, vreun lagăr, vreun prizonier sau deținut torturat și ucis mișelește. Cine să pronunțe acest cuvînt? Cei care au patronat crimele, au condus lagărele, au torturat și ucis prizonieri și deținuți?

Prin urmare, ce a fost nu numai că a fost dar ar trebui să fie mai departe, spun rugăciunile, imnurile și discursurile. Trecutul e trecut dar tare ar mai vrea acești domni să fie și viitor!

Dar autoritățile, ce părere au ele despre această nerușinată exaltare a vremii lui Hitler, Himmler și Eichman? Autoritățile au o părere excelentă. Primarul orașului Freiburg declară în mesajul său festiv că este fericit să găzduiască între zidurile cetății sale pe SS-ști „care au acoperit de glorie stindardele mîndre ale celui de al treilea Reich”. Numeroși ofițeri ai Bundeswehruului participă la adunare și aclamă, la fel de zgomotos ca și „veteranii”, laudele aduse eichmanilor de toate categoriile. Iar polițiștii care patrulează în jurul sălii unde se ține festivitatea au rolul de a-i proteja pe cei întrușiți acolo împotriva cetățenilor din Freiburg care nu sînt de acord cu părintele orașului lor.

Freiburgul nu este o excepție, ci un singur exemplu printre multe mii. Aceleași răcnete de „Sieg Heil!” răsună în Bavaria ca și în Württemberg, în Hessen ca și în Westphalia, la Hamburg ca și în Berlinul occidental. Asociațiile de foști SS-ști (de ce foști?) au sedii legale, organe de presă legale, liste de subscripție legale. „Camarazii” opoșiți în cele mai înalte posturi din guvern, armată, magistratură și poliție iau toate măsurile necesare pentru ca cea mai mare și mai organizată bandă de ucigași pe care a cunoscut-o omenirea să se păstreze intactă.

Mesajul lui Miroslav Kosek

Dar oricît de asurzitor este lărașul pe care continuă să-l facă asasinii, el nu poate să acopere glasul celor asasinați. Pe tribuna dominată de un imens vultur negru, feldmaresalul Kesselring proclamă, cu glas de stentor, că „nici o pată nu întunecă neîntrecutul cavalerism al soldaților din Wehrmacht și Waffen SS”. Dar mai puternic decît răgetul lui se aude geamătul slab al lui Miroslav Kosek:

Ah, cum aș vrea să mă întorc acasă,
La mama mea, la florile mele.
De cînd n-am mai văzut un fluture!
Dar fluturi nu trăiesc aici...

Miroslav Kosek s-a născut la 30 aprilie 1932 și a fost deportat la 25 februarie 1942. Nu împlinise deci nici zece ani cînd a intrat în lagărul pentru copii de la Terezin. Acolo a scris versuri stîngace, fără ritm, fără rimă, dar cu o necuprînsă durere în ele. Miroslav nu s-a mai întors acasă. A murit la 19 octombrie 1944, cîteva luni după ce împlinise doisprezece ani și cu alte cîteva luni înainte de a se termina războiul. Împreună cu Miroslav Kosek au fost internați la Terezin 15.000 de copii între șapte și treisprezece ani. Numai o sută au supraviețuit înimaginabilelor chinuri la care au fost supuși. Cînd au răzbit în acest lagăr aflat la numai șaiszeci de kilometri de Praga, ostașii sovietici, căliți în lupte și suferințe, au izbucnit în plîns. Ceea ce vedeau acolo întrecea în oroare tot ceea ce întîlniseră în lungul lor drum de la Volga pînă în inima Cehoslovaciei; la Terezin nu fuseseră exterminați și copii, ci numai copii. Într-o magazie, rînduite cu eichmaniană pedanterie, se găseau mii de petece de hîrtie pe care micile victime desenaseră pisici și căței, scrisese versuri asemenea celor ale lui Miroslav sau compuseseră scrisori pentru părinții pe care ei îi credeau la Praga și care în realitate piereau în alte lagăre.

Nici unul din aceste lucruri nu trebuie uitat. Eichman a murit dar eichmanii trăiesc și își fac de cap în Republica Federală Germană. Împotriva lor se ridică nobila minie a întregii omeniri, pentru care trecutul nu poate fi trecut atîta vreme cît criminalii nu numai că sînt liberi, ci lansează chemări pline de cinism și aroganță spre noi fără-delegi.

I. Goreakov

Auschwitz, Debarcarea.

Și ca ei mai sînt mulți alții. Profesorul Franz Six, care a fost unul din șefii direcți ai lui Eichman, conduce acum serviciul de publicitate al unei fabrici de tractoare din Friedrichshaven. Eberhardt von Tadden, individul care a colaborat strîns cu Eichman la stabilirea planului de deportări în masă, este un prosper industriaș din Köln. Walter Huppenkothen, unul dintre șefii-adjuncți ai Gestapo-ului, se găsește la München. Tot acolo și tot în libertate trăiește Arpat Wiegand, conducătorul poliției din Varșovia în timpul ocupației hitleriste. Alojs Brunner, care a ocupat un post similar la Paris și Salonic, nu se află în R.F.G.; dar nu de teama consecințelor, ci pentru că este un bine plătit reprezentant comercial la Damasc.

Și înșiruirea ar putea continua

Căci lista este departe de a se fi încheiat. Galeria monștrilor care au supraviețuit lui Hitler și lui Eichman este lungă, nespuse de lungă. Iată-l, de pildă, pe Franz Schlegel-

Pasajele reproduce între ghilimele sînt citate din cele 22 de pagini dactilografiate prin care procurorul-general din Stuttgart, Nelmann, a explicat de ce a ordonat suspendarea anchetei împotriva lui Reymers. Care continuă să împartă „dreptate” în Germania occidentală, cum fac și ceilalți 1.000 de judecători foști și actuali naziști.

Cît de dreaptă este această „dreptate” o dovedesc mereu scandaloasele sentințe de achitare a diversilor eichmani. Am mai avut prilejul să vorbim despre ele. Dar iată un exemplu foarte recent: în februarie 1963 tribunalul din Köln a pus în libertate, întrucît „nu există dovezi suficiente despre vinovăția lor”, pe doi colaboratori ai lui Eichman și anume pe Obersturmführerul SS Karl Schultz, șeful Gestapo-ului din lagărul de la Mauthausen și pe adjunctul lui, Rapportführerul SS Streitwieser. În legătură cu aceasta, K. Rusinek, secretarul general al Asociației internaționale a foștilor deținuți de la Mauthausen a publicat o declarație de protest în care a arătat crimele comise de cei doi hitleristi.

În 1941 Schultz și Streitwieser au executat cîteva sute de cehi, membri ai aso-

moarte au pricinuit-o, a murit oare și spiritul nazist, concepțiile megalomane ale Führerului, delirul ucigaș al SS-ului, teoria unui unic „popor de stăpîni” și a tuturor celorlalte popoare de sclavi? Trecutul a trecut dar prezentul există — cum arată el?

Să luăm la întimplare un oraș din Germania occidentală. De pildă Freiburg, din landul Breiskau Luna iunie. Sus, pe cer, soare, Jos, pe străzi, lume cu duimul. Atmosferă sărbătorească. Sînt așteptați „leii de la Brest”. Un circ? O menajerie? Nu, cu totul altceva: e porecla dată unui grup de „veterani” ai celui de al doilea război mondial. Trei mii cinci sute de foști parașutiști se adună la Freiburg, pentru a-și sărbători amintirile și șefii. Aceștia sînt „scumpul colonel” Hans Ulrich Rudel, „zimbitorul general” Bernhard Rahmke și, în frunte de tot, așa cum se cuvine marilor căpetenii de oști, feldmaresalul Albert Konrad Kesselring.

Toți — și comandații și parașutiștii — poartă pe piepturile lor decorații hitleriste. Ele le evocă vremurile cînd tăiau și spînzurau (la propriu, nu la figurat) în Ucraina și în Franța, în Norvegia și în Creta, în Olanda și în Africa de nord.

... și înșiruirea ar putea continua:

La invitația tovarășului E. I. Afanasenko, ministrul Învățămîntului din R.S.F.S.R., o delegație a Ministerului Învățămîntului din R.P.R. a vizitat recent Uniunea Sovietică.

Astfel de vizite reciproce au devenit o tradiție în domeniul învățămîntului, ca și în celelalte domenii de activitate. Ele constituie un mijloc adecvat pentru realizarea de schimburi de experiență privind problemele școlii, pentru întărirea colaborării dintre pedagogii români și sovietici.

Delegația ministerului nostru a studiat experiența multilaterală a școlii sovietice, urmărind un cerc larg de probleme de mare actualitate pentru școala și pedagogia țărilor socialiste.

Impresii
dintr-o
recentă
călătorie
în U.R.S.S.

Studente din Vologda

ȘCOALA ȘI PROBLEMELE EI

În mod deosebit s-au impus atenției noastre realizările școlii sovietice pe tărîmul legării învățămîntului de practică, munca de educație comunistă a tineretului din școli și instituții extrașcolare, modul de organizare și desfășurare a activității instructiv-educative din școlile internat și din școlile cu zi prelungită, sistemul de îndrumare și control al unităților de învățămînt, mijloacele și formele de pregătire și perfecționare a cadrelor didactice ș.a.

Membrii delegației noastre au avut întîlniri prietenești și discuții cu conducători și lucrători ai Ministerelor Învățămîntului din U.R.S.S., R.S.F.S.R., R.S.S. Ucraineană și R. S. S. Gruzină, cu reprezentanți ai Academiei de științe pedagogice din R.S.F.S.R., ai Institutului de științe pedagogice din R.S.S. Ucraineană, cu lucrători din cadrul secțiilor de învățămînt regional și raionale. În același timp, vizitele făcute într-o seamă de școli, precum și în alte instituții de învățămînt și educație, în întreprinderi industriale unde elevii își desfășoară activitatea practică, contactul direct cu profesorii, cu conducătorii școlilor și cu elevii ne-au dat o imagine cuprinzătoare despre munca însușită pe care o desfășoară pedagogii sovietici, despre marile realizări dobîndite de școala sovietică și despre contribuția pe care ea o aduce la construirea societății comuniste.

Învățămîntul de toate gradele cunoaște o dezvoltare impetuoasă. Numai cursurile școlilor de cultură generală sînt urmate de aproape 40 milioane de elevi. Pînă în 1970, pe baza directivelor trasate de Congresul al XXII-lea al P.C.U.S., învățămîntul mediu de 11 ani îi va cuprinde pe toți copiii de vîrstă școlară, ceea ce va ridica pe noi culmi educația și cultura poporului sovietic.

Una din preocupările principale ale școlii sovietice este instruirea și educarea tinerei generații în strînsă legătură cu viața, cu practica construirii comunismului, cu munca productivă. Deprinderea copiilor cu munca, participarea lor la crearea unor valori utile pentru societate se desfășoară pe baza unui sistem elaborat în mod științific, care începe încă din primii ani de școală și se dezvoltă pe parcursul întregii școlarități.

În toate școlile de 8 ani sînt amenajate ateliere de tîmplărie și lăcătușerie pentru băieți și de croitorie și gospodărie pentru fete. Atelierele sînt dotate cu

unelte de lucru adaptate la posibilitățile de muncă ale elevilor. Copiii din clasele V—VIII execută obiecte de utilitate socială, ceea ce le imprimă simț de răspundere pentru munca pe care o efectuează și le dezvoltă conștiința socială. Ei construiesc materiale didactice, dulapuri pentru păstrarea acestora, mobilier pentru grădinițe de copii — mese, scaune, steluțe, cuiere — repară și întrețin mobilierul didactic din clasă și din școală. Elevele primesc o pregătire practică în domeniul croitoriei și gospodăriei. Ele învață să confecționeze obiecte de lenjerie și să pregătească meniuri — lucru pe care, ne-am convins, îl fac cu pricepere și gust. Educația prin muncă a elevilor din școala de 8 ani este întregită și susținută prin variate activități cu caracter patriotic la care participă întreaga masă de elevi ce contribuie astfel, după puterile lor, la sporierea avuției sociale, la munca creatoare a întregului popor sovietic.

În școala medie, sistemul de educație prin muncă, imbinarea învățămîntului cu producția oferă posibilități și mai largi în vederea pregătirii elevilor pentru viață, pentru participarea lor activă la opera de construire a comunismului. Elevii lucrează două zile pe săptămînă în ateliere de producție organizate fie în cadrul școlii, fie ca secții speciale în cadrul unor întreprinderi. Activitatea lor se desfășoară pe baza unui plan de producție, cu respectarea normelor tehnice și de organizare a muncii care se aplică în întreprinderi. Pentru instruirea practică a elevilor, școlile primesc din partea întreprinderilor care le patronază un sprijin susținut și multilateral. Întreprinderile amenajează atelierele de producție, le înzestreză cu utilajul necesar, le aprovizionează cu materia primă, repartizează cadre de ingineri, tehnicieni și maștri care predau obiectele tehnice și conduc activitatea practică a elevilor. Timpul de două zile pe săptămînă afectat instruirii practice, condițiile materiale create pentru această activitate creează reale posibilități ca elevii să primească în cadrul școlii medii o calificare sau o specialitate de producție sau de deservire a populației. După absolvirea școlii medii, elevii care nu continuă studiile în învățămîntul superior se încadrează în producție ca muncitori calificați și își desăvîrșesc la locul de muncă pregătirea de specialitate. Astfel, tînărul pășeste în viață pregătit, capabil să de-

pună o muncă folositoare societății și lui personal.

Sarcinile care stau în fața școlii sovietice în perioada construcției desfășurate a comunismului au determinat și crearea unor noi tipuri de organizare a școlii, chemate să asigure instruirea și educarea elevilor la un nivel mereu mai ridicat. Un astfel de tip de școală este școala internat care asigură elevilor hrana, odihna și întreaga întreținere pe durata școlarității. O răspîndire și mai largă cunosc școlile cu zi prelungită, adică semiinternatele. Spre deosebire de școala internat elevii primesc aici hrana și întreținerea pe durata unei zile iar seara merg în familie. Programul adoptat de Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. prevede ca pînă în 1980 să fie asigurată întreținerea în internate și semiinternate a tuturor copiilor, dacă părinții lor doresc acest lucru. În aceste instituții sînt create elevilor condiții optime de instruire și educare. Li se asigură un regim de muncă și de odihnă care respectă toate cerințele pedagogice. Delegația noastră a vizitat școala internat nr. 51 și școala cu zi prelungită nr. 201 din Leningrad, avînd astfel posibilitatea să se convingă de avantajele pedagogice pe care le oferă astfel de instituții, de grija pe care o poartă P.C.U.S. și statul sovietic pentru educarea tinereilor generații de constructori ai comunismului.

Această grijă poate fi de altfel observată în toate împrejurările: în școli, în casele și palatele de pionieri, în munca organelor de învățămînt și în multe altele instituții de învățămînt, educație și cultură pe care delegația noastră a avut posibilitatea să le viziteze.

Conducătorii Ministerului Învățămîntului, ai organelor de învățămînt, directorii de școli, cadrele didactice și toți tovarășii sovietici cu care delegația noastră a avut convorbiri ne-au făcut o caldă și prietenească primire, ne-au împărtășit cu dragoste și generozitate din experiența lor și ne-au dat cu competență lămuririle necesare. În același timp ei s-au interesat de aproape de învățămîntul nostru, de experiența școlii noastre, de problemele care-i preocupă pe educatorii și pedagogii din R.P.R. și și-au exprimat dorința ca legăturile frățești care unesc popoarele sovietic și romîn, pe pedagogii romîni și sovietici să se dezvolte tot mai mult.

Eugen Bliedeanu

Director general în Ministerul Învățămîntului

creion

Cei care nu pot trăi fără poezie

Deși discutată secol după secol, de toate generațiile, necesitatea omului de a se hrăni cu poezie nu s-a stins niciodată, nici o clipă; dar concepția despre această hrană, pînă în clipa cînd revoluția socialistă a permis popoarelor să-și conducă singure destinul, circulase pe o arie foarte redusă. Necesară, fără îndoială, încă oamenilor din Sumer și din vechiul Egipt, atunci cînd nu era folclor, poezia era cunoscută de pușini iar meseria de poet era fie neînțeleasă, fie ridiculizată. Cervantes subliniase cu ironie îndurerată această atitudine prin gura nepoatei lui don Quijote, în convorbirea ei cu preotul satului. „Mare minune ar fi, zicea ea privind cărțile cu care se delecta Cavalerul Tristei Figuri, dacă vindecîndu-se unchiu-meu de boala cavalerescă și citîndu-le pe astea, nu i-o veni pofta să se facă cioban și să pornească prin codri și poieni, cîntînd și fluierînd sau, ce ar fi și mai rău, să se facă poet!”.

Iată, însă, ce scrie o simplă femeie sovietică: „După părerea mea, poezia este necesară tuturor. Pruncului, cînd e legănat. Tinerilor, pentru a-și exprima sentimentele de dragoste și pentru dobîndirea înțelepciunii vieții. Oamenilor vîrstnici, pentru a găsi în ea un sprijin moral!”.

Așadar, ca și concepția oamenilor despre poezie, însuși condiția poetului este, în lumea noastră socialistă, diametral opusă condiției poetului celeilalte lumi.

Citatul de mai sus l-am extras din scrisoarea unei femei sovietice în vîrstă, Varvara Krutețkaia, care poartă de cîțiva ani o corespondență asiduă cu poetul preferat al familiei sale, Nikolai Aseev.

Aseev, unul din prietenii apropiați și tovarășii de luptă literară ai lui Maiakovski, se referise anii trecuți, în contextul unei dezbateri mai largi, la necesitatea socială a poeziei în vremea de azi într-o carte intitulată: „Cine și de ce are nevoie de poezie”. Se făcuseră auzite păreri că poezia nu ar mai satisface un anumit interes al omului modern, ocupat și pasionat de cuceririle științei și tehnicii și neavînd, chipurile, răgaz pentru reverie. Se arăta că reveria nu mai aparține adevăratei poezii și că visul revoluționar, constructiv, este necesar fiecărui om. Definiția poeziei e, însă, mai cuprinzătoare decît a schițat-o chiar Varvara Krutețkaia, care totuși a surprins cu profunzime și sensibilitate structura fenomenului poetic văzut ca necesitate socială în împrejurările de largă cultură a maselor din societatea nouă. Maiakovski, prietenul mai mare al lui Aseev, afirma că rima și versul sînt, în fond, bombă și steag, referindu-se astfel, simbolic, la eficiența combativă și mobilizatoare a poeziei. Că este așa, ne-o dovedesc milioane de acte sociale din vremea noastră de construcție a lumii noi. Dar să citim cu atenție scrisoarea, atît de interesantă, a Varvarei Krutețkaia (publicată de poetul Nikolai Aseev în numărul pe ianuarie al revistei „Okteabr”). Căsătorită de patruzeci de ani, ea povestește: „Eu aveam făcute șase clase, soțul meu, trei. El lucra ca salahor într-o tipografie. Nici eu n-aveam vreo specialitate. Ni s-a născut un fiu. Prin 1930, la tipografie se organizase un cerc literar și soțul meu s-a dus să vadă ce-i pe-acolo. Se vorbea de poezie și se citeau versuri. Și deodată, soțul meu a început să trăiască o altă viață, pe care eu n-o prea înțelegeam. Nu știam ce este poezia, dar îmi iubeam bărbatul și tot ce îndrăgise el mi-a devenit drag și mie. Și poezia a început să ne deschidă ochii, să ne arate modestia noastră învățătură, ignoranța noastră!”.

Deși întreaga scrisoare merită să fie citată, trec peste o sumă de amănunte biografice, oprindu-mă la rezultatele acestei îndelungi și pasionate lecturi într-o simplă familie de muncitori. Soțul corespondentei este astăzi muncitor de înaltă calificare și autor de schițe publicate. Fiul lor e profesor de îndelenticiori practice și are un volum de versuri tipărit. Fiica lor e profesoară de literatură rusă. Corespondenta însăși, Varvara Krutețkaia, fără a se erija în specialistă, este, însă, o subtilă cunoscătoare a literaturii.

Aseev îi ceruse într-o scrisoare părerea despre o carte a lui. Iată ce îi răspunde cititoarea:

„Mă rugați să vă arăt părțile slabe din lucrarea dumneavoastră. Dar asta-i oare lucrul cel mai important? Oare e important faptul că adevăra, dumneavoastră, tovarăș de luptă și prieten al lui Maiakovski, nu v-ați exprimat exact ori chiar ați greșit? Nu asta-i sensul existenței dumneavoastră pe pămînt. Cu cotrobăirea acestor mărunțișuri să se ocupe criticii pricepuți în a purica totul!”.

Intorcîndu-ne la tema fundamentală a scrisorii și a întrebării poetului: cine are nevoie de poezie astăzi și pentru ce anume, să cităm din nou părerea judicioasă și exorimată plastic și dens a acestei cititoare:

„Din vremea orbului Homer existau tot felul de jocuri și spectacole, și toate s-au scufundat în Lethe. Pe cînd Homer trăiește și va trăi venic.”

Toți observă în timpul jocurilor cîncizeci de mii de supporter ai fotbalului și se miră că sînt mulți. Dar nimeni nu vede și nu numără sutele de mii de oameni care citesc cărți în h'hotec', în cercuri, acasă. De aceea se și pare uneori că poezia ar fi pură pe al douăzecilea plan.

Numiți-mi pe fotbalistii și da satorii care au făcut vilvă acum o jumătate de secol! Vedeti, nu-i mai și fi. Pe cînd poezii...”

Și cum observă ea însăși, cum subliniază poetul N. Aseev în prezentarea scrisorii, cum o dovedește epuizarea rapidă a uriașelor tiraje ale cărților de versuri, poezia este necesară tuturor sutenilor de milioane de oameni care construiesc socialismul și comunismul în lumea înnoită.

De fapt, discuțiile pe această temă se rezolvă totdeauna mai bine consultînd cifrele organizațiilor de difuzare a cărții. Prietic și edificator.

Victor Kernbach

Viata,

prezentul și viitorul ei

Noi realizări ale medicinei
sovietice

Țesuturi umane sintetice

Se poate vedea printr-un cristal în mase plastice? ■ Materiale resorbabile pentru plastii ■ Bioplastul, osteoplastul și chirurgia fără suturi

Crearea în laborator a unor „țesuturi sintetice” parțiale înregistrează pe zi ce trece noi succese. Organismul viu ridică multe „pretenții” față de materialele ce urmează să substituie anumite țesuturi. De aceea o seamă de materiale artificiale încercate succesiv pentru înlocuirea țesuturilor organice au dat greș.

Perfecționarea tehnologiei maselor plastice a permis pentru prima oară introducerea în corpul omenesc a unor substituiri de țesuturi bine tolerați, îndeplinind adesea nu numai un rol pasiv ci luând chiar parte la funcțiunea organului respectiv.

Să trecem în revistă câteva din realizările în acest domeniu dobândite de savanții sovietici în ultimul timp.

CRISTALIN ARTIFICIAL IN OCHI

După succesele obținute în utilizarea maselor plastice pentru țesuturi mai comune, ca cele arteriale sau venoase, s-a trecut recent la folosirea substanțelor plastice pentru „repararea” organelor celor mai „nobile”.

Cristalinul sau „lentila ochiului” este, după cum se știe, țesutul transparent de forma unei lentile convexe așezat în dărătul irisului și pe care se formează imaginea vizuală.

Îmbolnăvirea cristalinului duce uneori la pierderea transparenței și, drept urmare, capacitatea vizuală scade — uneori pînă la orbire. În asemenea boală, cunoscută sub numele de cataractă, cristalinul opacifiat a început să fie înlocuit în Uniunea Sovietică cu unul artificial. Primele experiențe au avut loc, desigur, pe animale. Rezultatele obținute au permis trecerea la utilizarea rapidă la oameni. Polimerul ales de oftalmologul sovietic, S. N. Feodorov, candidat în științe medicale, un meli-metacrilat este încadrat perfect în țesutul organic.

Noul cristalin este foarte ușor (are doar 18-19 miligrame), își păstrează transparența pentru o lungă perioadă de timp și dă posibilitatea unei vederi normale.

La Institutul de medicină din Kuibisev, unde au fost făcute primele înlocuiri de cristalin, se lucrează acum și la crearea unor „ochelari invizibili” din aceeași masă plastică. Lentilele acestor ochelari vor fi aplicate direct pe ochi.

INIMI ȘI PLĂMINI „REPARAȚI”

În chirurgia pulmonară se practică astăzi în mod curent rezecția unei părți a plămînilui. Această operație prezintă deseori un mare inconvenient: locul rămas gol în cutia toracică prin extragerea țesutului pulmonar bolnav tinde să fie ocupat, prin întindere, de plămînilui rămas. Se produc astfel re-deschideri ale leziunii sau cavitățile nu poate fi umplută și se constată formarea unor aderențe pleurale care jenează mișcările respiratorii.

Recent, un colectiv de chirurși sovietici, sub conducerea prof. L. Boguș, a găsit mijlocul de a evita aceste complicații. În locul lobului pulmonar operat se introduce un „burete” de porolon care umple cantitatea pleurală mulindu-se perfect în spațiul liber. Buretele de porolon, produs sintetic pe bază de rășini poliuretanică, suferă, înainte de introducerea în corp, un adevărat „tratament medical”, fiind sterilizat și impregnat cu antibiotice (penicilină și streptomycină). În organism, buretele de porolon este foarte bine tolerat, fiind „invadat” treptat de țesut conjunctiv și transformat într-un țesut organic.

Dar și pentru înlocuirea unor fragmente de „pereți” ai inimii se folosesc mase plastice, care ulterior sînt pătrunse de țesut conjunctiv. Sînt celebre în acest sens operațiile lui Nikolai Sinișin de la Institutul de medicină din Gorki. În cele peste 250 de experiențe pe animale efectuate, Nikolai Sinișin a înlocuit sectoarele de mușchi cardiac cu diferite substanțe plastice. Aceste mase plastice au servit drept carcasă pentru proliferarea țesutului conjunctiv. La rîndul său, țesutul conjunctiv se împinzea apoi cu fibre musculare tinere și inima dobîndea un nou perete rezistent.

CUIE DIN SINGE

În mod obișnuit pentru a fi în contact două sau mai multe fragmente tisulare și a contribui la regenerarea lor, se între-

buințează diferite „materii inerte” care se introduc temporar în organe sub formă de cuie, șuruburi, plăci sau tuburi. După ce acestea și-au îndeplinit rolul, se face o nouă intervenție spre a scoate materialul străin ce poate deveni dăunător. În diverse țări se caută de mult timp formula unui „țesut sintetic” pentru proteze, care, după ce și îndeplinește rolul său în organism, să se resoarbă spontan.

Prof. Antonin Filatov din Leningrad, membru corespondent al Academiei de medicină a U.R.S.S., este cel dinții care a realizat acest țesut ideal. A. Filatov a folosit drept materie primă ser uscat provenit din singele animalelor. Prin combinarea „pulberii de singe” cu materiale plastice s-a obținut produsul „bioplast”, care rezistă la o presiune de 500 kg. pe centimetrul pătrat, înțrecînd astfel rezistența multor oase ale omului.

Întrebuințat sub formă de „cuie” în chirurgia osoasă, bioplastul asigură fixarea mecanică a fracturilor și favorizează sudura osului. Bioplastul este bine tolerat de organism și se resoarbe complet în timpul dorit. Noul țesut sintetic poate fi utilizat și sub formă de tuburi menite să contribuie la regenerarea unui canal biliar sau urinar sau pentru „îmbrăcarea cu manșon” a unui nerv pe care să-l izoleze de țesuturile înconjurătoare.

Durata de conservare a cuielor sau tuburilor din bioplast este nelimitată, ceea ce are de asemenea avantaje considerabile. Ele sînt ușor de sterilizat și introduse în canalul medular al osului nu dau nici un fel de tulburări. Primele operații chirurgicale utilizînd bioplastul au fost făcute la clinica chirurgicală a Institutului de transfuzii din Leningrad, de către G. Golovin.

FRACTURI TRATATE CU... CLEI

Chirurgia studiază de mult posibilitatea înlocuirii firelor de catgut cu o substanță mai bună care să „lipească” marginile rănii sau ale osului și să fie apoi resorbită de organism fără a-i aduce nici o vătămare.

O substanță de acest fel a fost pusă la punct la Institutul de stomatologie din Moscova. Lucrările legate de crearea „cleiului chirurgical”, numit „osteoplast”, sînt conduse de tînărul medic E. Tihonov. Osteoplastul este o substanță adezivă cu ajutorul căreia se lipsesc oasele fracturate ale maxilarelor.

În clinica amintită au fost operați 24 de bolnavi cu maxilare traumatizate. O parte din operații a fost efectuată cu mai bine de un an în urmă și se constată că în cursul vindecării s-a produs sudarea completă a părților „încleiate”.

Paralel, Tihonov lucrează la crearea unui nou clei folosit în traumatologie. În colaborare cu chimista Vera Kula ghina el a propus un material liant dintr-o masă plastică poaroasă specială. Acest material poate fi utilizat chiar în fracturile cele mai grave. În cursul vindecării, cleiul se resoarbă în decurs de câteva luni. Deocamdată, acest clei a fost experimentat cu succes pe animale.

Noile substanțe create de savanții sovietici pentru fabricarea unor țesuturi sintetice deschid perspective foarte promițătoare în tratamentul multor afecțiuni chirurgicale.

Dr. R. Irimescu

În laborator

La Institutul de cercetări științifice de ortopedie și traumatologie din R.S.S. Ucraineană a fost creat un țesut artificial, o „peliculă biologică” care înlocuiește pielea. Țesutul artificial este confecționat de fapt din... piele naturală de animale. Noul țesut poate avea diferite dimensiuni, grosimi și forme. El poate fi ameliorat cu substanțe medicamentoase, cu hormoni, vitamine, antibiotice. Practica a arătat că pelicula cu antibiotice omoară bacteriile sau împiedică înmulțirea lor.

„Pelicula biologică” este rezistentă, elastică, cu o transparență normală. Ea poate fi transportată, în recipiente speciale, la distanțe de mii de kilometri. Institutul a și confecționat aproape 500 000 de centimetri pătrați de peliculă biologică, folosită de medici din diferite orașe. În doi ani de experimentare pielea artificială a salvat numeroși bolnavi cu arsuri grave.

Dacă transplantarea pielii nu prezintă dificultăți prea mari, transplantarea unor organe întregi (inimă, rinichi ș.a.) presupune operații mai complicate printre care, de pildă, sutura vaselor de singe. Cu ajutorul aparatului de sutură mecanică a vaselor de singe construit la Institutul de aparatură chirurgicală experimentală din Moscova s-a izbutit „reintegrarea” unor organe separate de corp și chiar a unor extremități, cu condiția ca ele să aparțină aceluiași organism. Experiențele efectuate de A. Lapevski, șeful laboratorului de transplantare a organelor de pe lângă Institutul

Rinichiul artificial în acțiune.

central
dîl că
zată ch
24 de o
un sist

activi
tul cen
din Mo
nică sî
mai mu
un ciin
Roentg
tarea
pective
gelui.
vă în
cit și i

Se șt
trugere
combat
poetic,
gate?
înainte
la boln
reintro
Scoat
oamen
tulbur
de sing

Vom fi tratați

de „roboți-medici“?

Cibernetica, iată una din noile științe care a ajuns să pasioneze nu numai pe oamenii de specialitate ci și marele public. Realizările bazate pe cibernetică sînt atît de impresionante, perspectivele deschise aplicațiilor ei atît de largi încît nu e greșit dacă afirmăm că cibernetică marchează o nouă etapă în evoluția culturii și civilizației umane pregătind, în același timp, o revoluție industrială și o revoluție în știință. Așa cum s-a exprimat recent academicianul sovietic Berg, cibernetică poate fi considerată „știința celor mai mari posibilități“.

Se știe că cibernetică este strîns legată de automatizare, a cărei dezvoltare e foarte importantă pentru asigurarea progresului tehnic. Fără aparatură cibernetică nu s-ar fi putut lansa nici sateliții artificiali ai Pămîntului și nici cosmonavele. Ce legătură pot să aibă însă teoria și performanțele mașinilor cibernetice cu biologia?

La fenomenele de comandă și reglaj și a sugerat explicații pentru unele fenomene fiziologice și patologice.

Informația ereditară

Un domeniu de mare însemnătate în biologie este acela al studierii mecanismelor prin mijlocirea cărora se realizează transmiterea caracterelor de-a lungul generațiilor. Academicienii sovietici S. Sobolev și Leapunov ca și I. I. Smallhauzen au vorbit mult — folosind terminologia cibernetică — despre informația ereditară. Despre substratul material al eredității, arată ei, se cunosc astăzi destul de multe. Astfel, în păstrarea și transmiterea informației ereditare un mare rol joacă acizii nucleici, substanțe organice macromoleculare care (în sub „comanda“ lor sinteza enzimelor și a celorlalte proteine. Dar cum poate fi „înscrisă“ într-o astfel de moleculă informația ereditară? Există patru baze organice diferite care, prin ordinea în care se înșiră în lungul macromoleculii, alcătuiesc fundamentul acestei specificități. Ar fi un proces analog cu acela în care cu cele 25 de litere ale alfabetului pot fi scrise milioane de cărți diferite. Proteinele, la rîndul lor, sînt

prietăți ale organismelor se mențin constante grație unor dispozitive analoge celor din mașinile tehnice automate. E vorba de așa numitele „circuite cu reacție“, în care corectarea necesară se produce prin faptul că „intrările“ (acțiunea cauzelor) sînt controlate cu ajutorul informațiilor privitoare la „ieșiri“, adică la efecte. Dar să luăm un exemplu. În sine se menține de regulă aproximativ aceeași concentrație de glucoză. Atunci cînd, însă, nivelul concentrației crește, se produce în mod reflex, cu alte cuvinte automat, o secreție de insulină, hormon care scade concentrația de glucoză mărind arderea ei în țesuturi. În caz că nivelul coboară printr-un consum crescut, ceea ce echivalează cu o „ieșire“ crescută, secreția de insulină scade iar organismul trimite în sine, cu ajutorul hormonilor, glucoza din depozite, ceea ce reprezintă o compensare printr-o creștere a „intrărilor“. Așadar în cazul acesta intervin mesaje chimice speciale purtate de hormoni. Se știe că hormonii sînt substanțe secretate în cantități mici (miligrame sau fracțiuni de miligram); acționînd în zonele strategice ale celulelor, ei controlează schimbul de substanțe și energie din întregul organism. Astfel, în timp ce substanțele alimentare servesc organismului pentru

Teoria informației și evoluția vieții

Organismele vii sînt „sisteme deschise“, în care intră și din care ies substanțele care mai apoi sînt transformate de către organe și țesuturi. Un astfel de sistem nu se poate menține, însă, fără reglare. Acesta e și motivul pentru care problemele de bază ale ciberneticii fiziologice pot fi considerate ca fiind problemele ciberneticii sistemelor biochimice deschise. Și în acest sector au fost întreprinse cercetări deosebit de prețioase de savanții sovietici, printre care profesorii Painski și Trapeznikov, care afirmă că sistemele cibernetice au apărut în evoluția materiei o dată cu viața.

Dar reglările sînt importante nu numai în fiziologie ci și în studiul relațiilor dintre organism și mediu de-a lungul generațiilor, relații care duc la transformarea speciilor, la evoluția vieții pe Pămînt. Așa cum arată I. I. Smallhauzen, teoria informației permite să se analizeze dependența vitezei de evoluție a speciilor de diversificarea unei populații. Se poate afirma că, împreună cu mediul, organismele alcătuiesc un sistem cibernetic în care selecția caracterelor avantajoase acționează ca o cale de reacție. V. G. Nesterov a arătat că ansamblurile vii pot fi concepute ca sisteme automate și că schemele cibernetice pot fi folosite în studiul reglării umidității plantelor. Așa dar, principiile și metodele ciberneticii își găsesc aplicații din ce în ce mai numeroase, în cele mai variate sectoare ale biologiei.

La patul bolnavului

Dar cibernetică este în curs de a influența profund biologia nu numai prin principiile teoretice, ci și prin mașinile de calculat, prin dispozitivele de explorare și înregistrare automată. Cititorii s-ar putea întreba: de ce fel de calcule are nevoie un biolog? Pentru exprimarea riguroasă a unor fenomene biologice în care sînt necesare măsurători și ecuații — răspundem noi. De asemenea, unele ipoteze privind desfășurarea fenomenelor pot fi formulate matematic. Prelucrarea acestor date necesită un mare volum de calcule. Ea este uneori atît de complexă și dificilă încît nu poate fi dusă la bun sfîrșit fără ajutorul mașinilor cibernetice. Ca un exemplu mai cunoscut cităm, de pildă, mașina logico-matematică de diagnostic, realizată la Kiev de academicienii Gnedenko și Amosov și colaboratorii lor.

Dar mașinile cibernetice servesc și la modelarea unor procese fiziologice. Am arătat că cibernetică studiază legi generale așa încît e recomandabil ca unele dintre ele să fie studiate pe materialul cel mai comod, în mare măsură simplificat. Trebuie să spunem că tehnica electronică permite construirea unor astfel de modele, analoge unor dispozitive vii. Și într-o ordine de idei apropiată, se cuvine să amintim și de protezele cibernetice, înlocuitoare de organe, construite după principiile noii științe. În același timp, medicina a început să folosească tot mai des dispozitive cibernetice care pot înregistra și prelucra date de la bolnavi și pot, de asemenea, indica măsurile convenite de la caz la caz. În cursul operațiilor astfel de „roboți-medici“ țin sub supraveghere pe pacient, comandă prompt intrarea în funcțiune a aparatelor de reanimare, reglează ritmul de administrare a narcoticului sau al medicamentelor etc., etc., rezultate valoroase în această direcție fiind obținute de profesorul Vișnevski.

Dr. V. Săhleanu

șinile cibernetice se deosebesc de mașinile obișnuite prin faptul că sînt construite în vederea transformării de energie, ci în vederea emiterii și prelucrării de „informație“.

Informația de „informație“, centrală cibernetică, nu are însă aici înțelesul din vorbirea zilnică, ci se referă la organizarea substanței și funcției. În sistemele materiale complexe întâlnim procese de comandă și reglaj în care desfășurarea fenomenelor depinde de prezența unor „semnale“, existînd o relație între calitatea acestora și calitatea receptor. Datorită acestei relații, mici cantități de substanță care conțin energie pot influența comportamentul întregului sistem, transformîndu-se în mase mari de substanță. Astfel, o cantitate mică de energie poate influența o cantitate mare de energie. Să luăm, de pildă, un sistem de telecomandă. Energia chelălă pentru a-l pune sau scoate în funcțiune este minimă în raport cu energia realizată sau comandată de sistem. Trebuie să arătăm că și în organismele vii informația, nu e exagerat să spunem la nivel molecular, procese caracterizate printr-o aparentă „disproporție“ în cauze și efecte. Astfel, un singur impuls, adică transmiterea unei cantități minime de energie, poate determina o „informație“ foarte bogată, decisivă pentru comportarea organismului.

În organismele vii există dispozitive care pot fi asimilate întru totul cu mașinile mecanice, cu cele energetice sau cibernetice cum ar fi, de pildă, pîrghiile și scripetii în sistemul osteo-muscular. De asemenea, în fiecare celulă există formațiuni

submicroscopice, mitocondriile, care transformă energia cuprinsă în alimente în energie necesară manifestărilor vieții cum ar fi, să zicem, contractia. La fel de caracteristice sau poate mai caracteristice sînt dispozitivele care transmit semnale și prelucreează informații. Analogia creierului cu o mașină electronică de calculat este îndeobște cunoscută. Desigur, ea are o valoare limitată dar subliniază unele note comune importante.

Și în dispozitivele cibernetice se consumă energie și se produc transformări de energie. Lumina, de pildă, cunoscut izvor de energie pentru plantele verzi, acționează în lumea animală aproape în exclusivitate ca purtătoare de informație, ca semnal al situațiilor din mediu. Ajunsă la nivelul retinei, ea produce transformări chimice, care influențează, la rîndul lor, starea electrică a nervului optic. Apoi, informația sosită sub formă de lumină este transportată spre creier sub formă unor impulsuri electrice. În felul acesta s-a ridicat o problemă foarte importantă, anume aceea a examinării fiziologiei vederii în raport cu condițiile speciale ale mediului de viață al animalelor și din punctul de vedere al teoriei informației, domeniu în care au depus o intensă activitate cercetătorii sovietici Glezer și Tukkerman.

Cibernetica — știință de colaborare

Așadar, am putea spune că cibernetică s-a născut în momentul în care cîțiva fiziologi, matematicieni și ingineri au dobîndit convingerea că se poate elabora o teorie generală, abstractă, a fenomenelor de comandă și reglare, o teorie care să se poată aplica deopotrivă mașinilor și organismelor vii și care să se inspire din analiza organismelor vii în interesul tehnicii și din analiza soluțiilor tehnice pentru înțelegerea mai adîncă a organismelor vii.

O astfel de teorie poate exista deoarece există o unitate materială a lumii nu numai în ce privește substanțele fundamentale sau structura intimă a acestora, ci și în ce privește unele tipuri de relații fundamentale, de conexiuni. Cibernetică sovietică, de ale cărei realizări ne ocupăm în articolul de față, a elaborat o terminologie potrivită, a studiat și precizat anumite scheme de funcționare a sistemelor materiale, a descoperit legi cantitative cu privire

Difterie! Mașina electronică a pus fără greutate diagnosticul. Nu trebuie să i se indice decât simptomele de bază: temperatura, tensiunea arterială.

pedie și traumatologie, au dovedit că „reparația“ organelor poate fi realizată după ce ele sînt păstrate timp de o perioadă în instalație specială prevăzută cu un sistem de circulație a sîngelui.

Transplantarea măduvii osoase este o nouă metodă de tratare a bolii de sînge care este experimentată la Institutul de hematologie și transfuzii de sînge din Moscova. Organismele atinse de boala acută a sîngelui au modificări grave, de cele mai multe ori mortale. Experiența efectuată cu ajutorul unei doze mortale de raze gamma a arătat că transplantarea măduvii osoase este o metodă eficientă de deschidere a perspectivelor în tratamentul bolilor sîngelui. Se încearcă transplantări de măduvă osoasă în bolile ale sistemului hematopoetic, în special în cazul tumorilor maligne.

În acest ultim caz se practică doze mari de radiație prin radiație. Cum se poate realiza îmbolnăvirea sistemului hematopoetic în urma iradierii îndelungate de știință sovietică propun ca, în timpul terapiei, să se ia de seama doza de măduvă osoasă, care să fie suficientă pentru a permite, după terminarea tratamentului, regenerarea măduvii — afirmă savanții — nu produce nici un fel de efect dăunător și scoaterea unei cantități

specifice grație naturii și ordinei în care se așează douăzeci de tipuri de „pietre de construcție“, aminoacizii. O alterare a naturii sau secvenței unei baze din acidul nucleic se poate manifesta printr-o anomalie ereditară, ceea ce reprezintă o mutație. Și aici găsim acea amplificare și intensificare din numeroase dispozitive cibernetice asupra căreia a insistat, mai ales în ultimii ani, profesorul Timofeev-Ressovski.

Reglarea fiziologică

În medicină, cibernetică teoretică este extrem de prețioasă în analiza fenomenelor de reglare. Multe pro-

blemele de comandă și reglaj și a sugerat explicații pentru unele fenomene fiziologice și patologice.

construcție (avînd un rol plastic) și pentru aprovizionarea cu energie, hormonii reprezintă substanțe chimice care acționează în reglare, avînd deci un rol cibernetic. Extrem de complicate sînt circuitele cu reacție din sistemul nervos cu ajutorul cărora se controlează mișcările membrilor, mersul, stațiunea și funcția organelor interne. Printre primele scheme ale acestor circuite sînt cele elaborate de profesorul sovietic Anohin, în urmă cu aproape 30 de ani. Iar un alt profesor sovietic, Zavadovski, a elaborat cu mulți ani înainte de apariția ciberneticii o serie de scheme de autoreglare pentru glandele endocrine.

Considerațiile publice și personale ale numitului Sașa Siniov

Cunoștință. — Ei, poftim, acum putem sta de vorbă. Mie nu mi-a plăcut cum v-ați adresat lui Piotr Petrovici. Ați fost peste măsură de mândru. Ori poate că dumneavoastră nu înțelegeți cine-i Ivașecikin.

Ciți scriitori sînt în Uniunea Sovietică? Patru, nu? Dar montori de turbine ca Ivașecikin nu sînt mai mulți de treizeci, treizeci și cinci. Cine nu știe ce înseamnă Ivașecikin? Întrebați la hidrocentrala din Zmievski ori la aceea din Kemerovo. La oricare. Pe cînd cărțile dumneavoastră eu, de pildă, nu le-am citit.

Pentru ca să fie limpede. — Ivașecikin înțelege turbina, vede tot și-i simte fiecare fibră. Ce mai, e considerat aproape un dumnezeu. Și ce om e! Dar pe Șura, nevasta lui, o cunoașteți? Da, e puțin bilbui?

Să vă spun povestea lor, ca unui scriitor... S-au înîlnit fără nici un gînd. Se spune că Piotr Petrovici avea succes la femei, dar nu-i păsa. Cînd era în lăcătușerie: „De ce nu te însori?”, răspundea: „Ce, imi trebuie hamuri?” A fost totuși ceva între el și Șura, la Zuevka. Dar apoi, totul a trecut.

Și deodată s-a întîmplat o nenorocire. Șura a căzut — de la o înălțime nu prea mare, de la cota cîmă. Dar a căzut rău. A suferit o contuzie, i-a pierit glasul și era să-și piardă mințile. Zăcea și tăcea. Pe vremea aceea, el trecuse la altă hidrocentrală, la Mironovka.

Cînd a aflat de accidentul Șurei s-a învoit pentru o zi. Cine ar fi putut să-l refuze, deși instalațiile trebuiau să intre în probă. Piotr Petrovici a găsit-o la spital. I s-a spus: „Poate pleca, dar cine o să aibă grijă de ea. A crescut la orfelinat”. A luat-o la el și a angajat o bătrînică, s-o îngrijească.

Montorii de turbine se despart foarte greu de șantier. Bărim brigadierul, nu poate s-o facă. Dar Piotr Petrovici a zis, simplu: „Trebuie”. Și s-a dus cu ea la Harkov, la Leningrad, la Moscova. Bani i-a dat, mai întîi, sindicatul, pe urmă întreprinderea, din fondul directorial. Au fost peste tot dar fără nici un folos. Apoi au aflat că există un specialist la Moscova. Pînă la urmă, Șura a început să vorbească și și-a revenit cu totul. Se mai bilbue puțin și nu poate lucra pe șantier...

Dar ce se iubesc! O dragoste ca asta n-am mai văzut și nici în cărți n-am citit. Șura se uită în ochii lui și el în ochii ei. Între mine și Tamara n-a fost niciodată așa ceva.

Numele lui. — Spuneți-mi, am sau nu dreptate? A intrat la noi în brigadă un băiat, unul Abdumurov Abdugadir. E kirghiz, dar s-a căsătorit cu o fată de aici, cu Nina Kirponos. Și băieții au început să-l strige Vania.

Am spus: „Nu-i drept, omul are numele lui”. Da, mi s-a răspuns, dar e un nume așa de greu, că-ți rupi limba cînd îl pronunți. „Nu-i nimic, faceți antrenament acasă...”

Subordonare. — Și să vă mai spun ceva. Am o mătușă care lucrează la Academia de științe, la administrație. Cînd am fost la Moscova, m-am dus

s-o văd la lucru. Tocmai înregistra niște acte de plată a chiriei. Mă uit prin ele și văd că în unele era folosită formula de politețe „prea stimat”, în altele „mult stimat”. „De ce?” — o întreb. „Așa se obișnuiește în secția noastră: academicienilor ne adresăm cu „prea stimat”, membrilor corespondenți cu „mult stimat” iar profesorilor și docenților simplu, cu „stimat”. Așa-i la noi protocolul.”

Și dacă vreun membru corespondent e mai deștept decît un academician plin?

Făină de Düsseldorf. — Eu știu ce-i aceea dezamăgire, încă de pe vremea cînd eram un băiețan-dru. Din '42, cînd eram la Düsseldorf, unde am fost transferat din Franța. Era acolo un lagăr, instalat în casele celor evacuați, lângă portul fluvial. Ne mînau să descărcăm vasele. Pe mine mă mînau degeaba, n-aveam nici treisprezece ani.

Flămînzeam al dracului. E adevărat că eu, mai puțin decît ceilalți, fiindcă aveam grijă de mine vecinii. Le era milă, că mă vedeau copil.

Și într-o zi am găsit o gaură în gard, de-a dreptul spre magazinele portului. Numai eu puteam trece prin ea. Și treceam în fiecare seară, și mă întorceam cu cite un pumn de boabe ori cu cite o scrumbie uscată. Ivan Stepanovici împărțea cele aduse de mine. Mă porecliseră „Pomgol”. Mai tirziu am aflat că a fost cîndva o asemenea organizație. De ajutorare a celor flămînzii.

Așa se face că înainte de sărbătoarea zilei de 7 Noiembrie, Ivan Stepanovici mi-a spus: „Ascultă Pomgol, ai o sarcină. Astăzi seară să te întorci cu niște bucate, pentru un ospaț. Să țină minte!”

Printre noi erau tot felul de deținuți. Și olandezi, și polonezi, și norvegieni. Numai noi doi eram ruși. Dar să țină minte și ei ce fel de zi e 7 Noiembrie!

Cum s-a înnoptat a început un bombardament. Nu era rău, puteam lucra mai liniștit. Am intrat în magazii și am văzut niște saci noi. Lungi și cu făină. Am ridicat unul. Era al dracului de greu. Am început să trag de el. Tunetele bubuiau, antiaeriana trăgea, în port luase foc nu știu ce, eu smuceam de sac. L-am adus pînă la gaura din gard, cînd s-a auzit o nouă serie de lovituri. M-am speriat, dar apoi mi-am venit în fire.

Sacul nu trecea, însă, prin gaură. Il înghesuiau dar el nu vroia să treacă. Și îmi curgeau lacrimile și nasul... Pînă la urmă l-am trecut. Dar făina era de oase. Nu se putea minca...

Răsfățatul. — Nu pot să lucrez într-un loc unde în fiecare zi se face același lucru. În sensul ăsta sînt un alintat. Am lucrat la o mină. Acolo totul se schimbă, tot timpul: tavanul de susținere, vatra, stratul de cărbune. Și aici, în general nu există două operații la fel. Fiecare element, fiecare conductă trebuie ridicată într-un fel anume pentru că și profilul și greutatea și gabaritul sînt diferite. Pur și simplu nu există o zi în care să poți spune: azi nu m-am gîndit la nimic, am muncit și altceva nimic.

Și așa și trebuie să fie! În general!

În romînește de A. POTROACĂ

S. Krasauskas: Ilustrație la volumul de versuri „Cardiograma” de E. Mejelaitis (Gravură în lemn)

B R E V I A R

Revista „Voprosi literaturi” (nr. 1 1963) a organizat printre scriitorii o anchetă cu tema „Arta aparține poporului”. Participanții au fost invitați să răspundă la următoarele întrebări: Ce influență are asupra creației artistice transformarea vieții (schimbările sociale, progresul științific și tehnic ș.a.n.d.)? Cum se îmbină tradiția și inovația în creația scriitorului sovietic? Care sînt cele mai potrivite mijloace poetice de exprimare pentru zugrăvirea contemporanilor noștri? Există în literatura contemporană o tendință spre laconism, indiferent de genul și de specia literară? În ce constă progresul mijloacelor și forme artistice?

In volumele 28 și 29 ale operelor lui Charles Dickens a apărut, pentru prima oară în limba rusă, corespondența scriitorului.

Planul editurii „Sovetski Pisatel” pe 1963 cuprinde multe studii și culegeri de articole privitoare la cele mai actuale probleme de teorie și critică literară. Semnalăm astfel: culegerea de articole „Tema principală de M. Kuznețov, „A dispărut romantismul?” de F. Setov, „Studiu critic asupra creației lui K. Paustovski” de L. Levițki, un studiu de A. Rubaskin, despre publicistica lui I. Ehrenburg, o culegere de articole „Despre literatura americană contemporană” de R. Orlova și altele.

La Bombay a apărut în limba hindu romanul științifico-fantastic „Aelita” de Alexei Tolstoi.

„Acest roman, a scris ziarul „Bharat Djati”, va apare cititorilor ca profetic astăzi cînd zborul spre Lună sau spre Marte nu mai este o utopie”.

● Cărți noi ● Cărți noi ● Cărți noi ● Cărți noi ●

Memoriile unui mareșal

Cititorul român cunoaște astăzi multe amănunte despre glorioasa epopee a bătăliei de pe Volga, multe fapte de eroism legendar. Ne sînt familiare multe denumiri ale locurilor unde s-au dat lupte înverșunate: gorganul lui Mamai și cartierul muncitoresc Barrikadi, cartierul Krasni Okteabr, silozul, magazinele, valea riului Toriț, gara, „casa lui Pavlov” sau uzina de tractoare, locul unei bătălii crîncene, a împotririi eroice a muncitorilor deveniți peste noapte ostași. Și întotdeauna cînd te întilniți în nuvele și romane, în memorii sau pur și simplu în articole de ziar ne emoționează, evocîndu-ne zilele cînd lupta între comunism și fascism se dădea stradă cu stradă, casă cu casă, cameră cu cameră.

Memoriile mareșalului Ciuikov reconstituie pas cu pas, zi cu zi, luptele eroice dintre Don și Volga, începînd cu sosirea sa pe front, în iulie '42, și terminînd cu sărbătorirea izbînzii, cu marele miting al învingătorilor, printre dărîmăturile fumegînde încă ale o-

rașului. Cine se așteaptă să găsească, însă, în cartea mareșalului Ciuikov descrieri literaturizate, romanțate ale bătăliei, portreți-zări literare ale unor eroi ai luptelor de pe Volga, sau amănunte senzaționale va fi poate dezamăgit. Căci Ciuikov este militar, un strateg și teoretician, un om de știință, deci metodic, obișnuit cu analiza severă și detaliată a fenomenului abordat. Comandant de oști, factor responsabil al ofensivei sovietice împotriva armatelor hitleriste, mareșalul Ciuikov are o notație sobră a evenimentelor, lapidară. Memoriile sale sînt reconstituite zi cu zi, uneori, în zilele hotărîtoare, ceas cu ceas, pe un ton reținut, de observator atent, pasionat, din care străbate profundu' său patriotism, atașamentul față de cauza puterii sovietice. Mareșalul Ciuikov îi este străin tonul declarativ, descripțiile florite și de aceea cartea abundă în informații despre dispozitivele trupelor, în amănunte despre forțele ce se înfruntau într-un moment sau altul. În extrase din ordinele de luptă, în rapoarte de comandant sau în simple jurnale de front ale unor

participanți la lupte, militari sovietici sau chiar germani, ca însemnările lui Wilhelm Hoffmann. Autorul „Începutului de drum” are un singur scop: reconstituirea exactă, moment cu moment, a bătăliei, din clipa cînd hitleristii se aflau în plină ofensivă și considerau căderea orașului ca o simplă formalitate și pînă cînd, în adăpostul lui Ciuikov, comandantul unui corp de armată hitlerist, generalul von Seydlitz-Kurzbach, întreba dezumflat și dezorientat: — Și acum, ce-o să fie cu noi?

Dar tocmai din pricina sobrietății, a tonului de om preocupat de soarta bătăliei și a soldaților aflați sub comanda sa, memoriile lui Ciuikov impresionează redau amploarea înleștării ce a țînt 180 de zile, atmosfera grea, înșirerată efortul supremărilor eroilor din bastionul de pe Volga.

Și totuși nu lipsesc din aceste evocări, nici portrete și descrieri de situații foarte expresive și impresionante tocmai datorită economiei de mijloace. K. A. Gurov, de exemplu, membru militar în Consiliul militar al armatei „a fost în primul rînd, — spune

Ciuikov — un tovarăș de luptă pentru noi toți. În timpul luptelor a stat pe malul drept al Volgăi și a împărțit cu noi amărăciunea insucceselor și bucuria izbînzilor... Gurov era un om cu nervi de oțel și de un calm imperturbabil. Îmi amintesc că odată, în timp ce stăteam pe malul Volgăi, a explodat o bombă, și o schijă i-a străpuns căciula cu clape. Mai întîi s-a uitat la noi, apoi și-a scos căciula și, după ce a examinat-o, ne-a spus zîmbind: — S-a rupt un pic, dar o mai pot purta încă.”

Mareșalului Ciuikov îi este astfel proprie notația scurtă, concisă, lapidară care, în suită, dezvăluie lanțul dramaticelor acțiuni de pe Volga. Și poate tocmai de aceea tabloul bătăliei de pe Volga este atît de convingător.

În prefața cărții, mareșalul Ciuikov amintește de încercările prin care politicieni și militari occidentali încearcă să minimalizeze importanța luptelor de pe Volga. Ei prezintă evenimentele cele mai importante ale celui de-al doilea război mondial în mod fals, denaturat, încercînd să diminueze rolul hotărîtor al poporului sovietic și al forțelor sale armate. Generalii hitleristi, în vîșii de ieri și conducători militari vest-germani astăzi, recurg la tot felul de ter-tipuri pentru a ascunde popoare-

lor adevărul, pentru a convinge pe tinerii vest-germani că lupta împotriva Răsăritului poate fi în-cununată de succes. Acestora, ca și unor autori de memorii ca Churchill, Montgomery și alții, trebuie să li se amintească mesajele și telegramele trimise îndată după victoria de pe Volga de aceeași Churchill și Montgomery, de Roosevelt, aprecierile făcute de oameni politici, istorici și comentatori militari chiar în timpul desfășurării luptelor. Ei au recunoscut atunci că grosul trupelor fasciste se afla pe frontul sovietic, că greul luptei revenea ostașilor sovietici, că pe Volga au fost decimate 32 de divizii și 3 brigăzi dușmane iar alte 16 divizii greu lovite în timp ce la El-Alamein englezii au avut de-a face doar cu 4 divizii germane și 12 italiene care, retrăgîndu-se, au scăpat de o înfrîngere decisivă.

Cititorul cărții mareșalului Ciuikov are prilejul să refacă, pagină cu pagină, episoadele marii bătălii fără egal în istorie, condus de un participant la luptă, de unul din făuritorii istoricei victorii de pe malul Volgăi, să simtă parcă mirosul de praf de pușcă, să se considere martor al evenimentelor. Fapt pentru care mulțumește călăuzei.

Al. Girneacă

Surpriza unui interviu cu protagonistul „Casei surprizelor“

Un plic din Leningrad mă aștepta pe birou. N-am recunoscut scrisul: o grafie cuminte, rotundă, așeza ordonat la locurile convenite fiecare indiciu al adresei. Caut numele expeditorului și îl găsesc notat discret într-un colț: Demianenko. După o clipă de indiferență nedumerire tresar: care Demianenko, actorul? Desfac febril plicul și scot de acolo o foaie scrisă și câteva fotografii: el era. Obrazul lui cu linii încă adolescentin îndulcite, cu zîmbet deschis, cu ochii expresivi. De patru ori același Demianenko, dar de fiecare dată oarecum altul: erau fotografii din diferite roluri.

„Slimată tovarășă ziaristă — începea scrisoarea — de multă vreme doream să vă răspund dar pur și simplu nu am avut timp: am fost extrem de ocupat. Acum am terminat filmul și mă grăbesc — dacă se mai poate spune „grăbesc“ — să vă scriu...”

Da, avea dreptate, cuvîntul „grăbit“ parcă nu era cel mai nimerit. Și totuși, rîndurile tinărului actor Alexandr Demianenko m-au emoționat; nu-i mai așteptam de mult răspunsul. Cine nu mă aștepta, talentul nu așteaptă ca vîrsta să-l măsoare, iar celebritatea le dă tircoale fără încetare!... Povestea a început acum zece luni, pe un platou al „Lenfilmului“...

Tovarășa care mă însoțea aflase că se turna un film al cărui protagonist e un ziarist și a presupus — cu fler psihologic — că el ar putea interesa cu precădere un gazetar. A intuit perfect situația — ne-am dus glonț pe platoul unde regizorul Vengherov se pregătea să realizeze o secvență de interior din „Cursa fără încărcătură“. Știți, poate, ce înseamnă „pregătirea“ unei filmări (dacă nu aveți însă nervii tari e bine să stați departe de un platou cinematografic): electricienii aprind razele fierbinți ale reflectoarelor, operatorul măsoară și potrivește lumina, recuziterul a-leargă înnebunit după vreun fleac a cărui lipsă poate primejdi întreaga scenă, machiorul reface ridurile — gata să se topească — ce dau actorului 10 ani peste vîrsta proprie, actorul își repetă cu voce tare rolul, iar regizorul, ah, bietul regizor se străduiește să potolească larma generală și să dea un sens precis și o finalitate artistică secvenței respective. Pe platoul leningrădean lucrurile nu se petreceau chiar așa dar nici nu erau lipsite de firească — și necesară — febrilitate creatoare. Liniștit era numai interpretul principal, ziaristul, care stă pe o banchetă și consuma tacticos o tartină. Adică Alexandr Demianenko, actorul care făcuse pînă la 24 de ani vreo opt filme, care dețineau rolurile principale în cinci din ele.

Cu o polițete specific leningrădeană, Demianenko și-a întrerupt frugalul dejun și s-a pus la dispoziția noastră, hotărît să răspundă interviului cu toate amănuntele pe care i le solicitasem. Dar vai, nu am avut timp decît să-i spunem cit de apreciat e în România, cite scrisori ne-au trimis tinerii spectatori care ne-au cerut adresa și fotografia lui după ce l-au văzut în „Pace noului venit“, în „Întîlnire pe cablu“ și în „Casa surprizelor“, cînd o voce gravă a anunțat: „Demianenko pe platou. Începem filmările“. Cinci minute tot a mai zăbovit cu noi, povestindu-ne începutul carierei lui artistice: nimeni nu-l văzuse, așa pîrpiriu și neașteptat cum era, în postura unui actor de film. Nici măcar el nu mai spera. Drept care s-a dus la. Științe Juridice și s-a luptat cu dreptul roman un an întreg. Mai mult n-a rezistat: s-a prezentat la examen, la Institutul de teatru „A. V. Lunacearski“.

— „Pădurea“ de Ostrovski, a anunțat el comisiile. Scena întîlnirii dintre Ghennadi și Arkaska.

— Cum, vreți să interpretați singur, deodată, ambele roluri?!

Demianenko a luat strălucit examenul... dar restul drumului lui în artă nu l-am mai aflat pentru că regizorul Vengherov dădea semne vizibile de nerăbdare și tinărul actor a trebuit să se metamorfozeze el însuși, în fața aparatului de filmat, în ziarist...

I-am lăsat, scrise pe o foaie din carnetul de note, întrebările la care am fi dorit să ne mai răspundă: a doua zi plecam din Leningrad, nu aveam cînd reînnoa discuția. Și am plecat cam sceptică în ce privește redactarea acestui interviu: o să aibă timp Demianenko să răspundă în scris la atîtea întrebări?

...După zece luni, răspunsurile au sosit. E un gest semnificativ pentru actorul sovietic care nu are ifose de vedetă, care e simplu, prietenos, care nu a uitat o promisiune făcută unui ziarist și a știut să și-o respecte (fie și cu o întîrziere atît de mare!).

„De cînd ați fost pe la noi, am terminat filmul „Cursa fără încărcătură“, la care am muncit mult și din greu. Cunoașteți poate schița lui Serghei Anionov după care e realizat filmul: e vorba de un tinăr ziarist, plecat într-o depărtată întreprindere forestieră din nord, și care descoperă activitatea criminală a unui grup ce lucra la acea întreprindere. Am aflat și eu, cu acest prilej, cit de greu e să fii un ziarist bun...”

Acum, m-am transformat în personaj de basm, sînt Ian, un flăcău simplu și vesel, cîntăreț ambulant îndrăgostit nebunește

de prințesa Milada, și trebuie să vin de hac unui lîntar bucluș, cu o forță de două milioane de ori mai mare decît aceea a unui elefant. De fapt, nu atît lui cit dragătorilor care vor să-i folosească miraculoasa putere în scopuri agresive. După cum vedeți, basmul are precizie intenției satirice de actualitate. Îi iubesc mult pe Ian, m-a cucerit definitiv: interpretîndu-l trebuie să mă travestesc cînd în polițai, cînd în sol regal, cînd în călău, cînd în... femeie de moravuri ușoare. Partenerii mei sînt niște actori minunați: Garin, Jarov, Zelionai, Freindlich. Iar rolul prietenului meu Jan (filmul se va numi probabil „Doi prieteni“) este interpretat de S. Hitrov, cel care în „Pace noului venit“ l-a jucat pe

șoferul Rukavițin... Cred că nu l-ați uitat?”

Nu l-am uitat de loc, după cum nu l-am uitat pe tinerelul ofițer Ivlev, ce vine pe front pedant și curățel ca o domnișoară de pension, visează înflăcărâte fapte de vitejie, și află ce înseamnă viața, războiul și omenia transportînd și zbatîndu-se să salveze de la moarte o tinără nemțoaică gravidă. După cum nu l-am uitat pe arhitectul fantezist, boem și talentat din „Casa surprizelor“, după cum nu l-am uitat pe pasionatul Mitea din „Mai tare ca moartea“. Creațiile cinematografice ale lui Demianenko nu pot fi ușor uitate...

Îți mulțumim, Alexandr Demianenko, pentru interviul pe care ni l-ai acordat și pentru fotografiile trimise. Pentru că, vorba dumitale, „mai bine mai tîrziu...“

Sanda Faur

O nouă piesă a lui Arbuzov

„UNDEVA SÎNTEM AȘTEPTAȚI...”

Arbuzov este un scriitor care nu-și găsește tihna la adăpostul aplauzelor. N-a trecut multă vreme de cînd „Poveste din Irkutsk“ a fost reprezentată triumfal pe multe scene și Arbuzov a purces la realizarea unei alte opere, publicată în nr. 1/1963 al revistei „Teatr“, intrată în repetiție la teatrul „Maiakovski“ din Moscova și intitulată „Undeva sîntem așteptați...”

Protagonista acestei piese, Iliina, apare la lumina rampei începîndu-și activitatea de directoră a Casei de cultură dintr-un oraș industrial situat în apropierea capitalei sovietice. A părăsit Moscova, unde trăia de mulți ani numai în umbra soarelui, o celebritate (cum îl definește autorul în tabelul inițial al personajelor). A ajuns la Casa de cultură datorită în bună măsură cunoștinței din tinerețe cu actualul președinte al Comitetului executiv raional, Grek, pe care l-a și iubit odată. Activitatea ei se dovedește plină de rodnicie, polarizînd în jurul Casei de cultură o seamă de tineri care încep să deslușească astfel și mai bine sensurile pline de miez ale existenței și bucuriei colective. Mașinațiile unui funcționar, covîrșit de reminiscențele vechiului, îi creează Iliinei dificultăți, pe care, cu concursul tovarășesc, solidar, cald al tuturor celor din jur, izbuteste, însă, să le depășească.

În final, cu conștiința datoriei împlinite — instituția pe care a condus-o lucrează intens, constituind un nucleu important al vieții culturale, spirituale a tineretului din oraș — și cu credința că dragostea de altă dată nu-și mai poate reînnoia firul, Iliina pleacă să muncească în altă parte. Pleacă, cu convingerea că — așa cum și-a intitulat dramaturgul piesa — „unde va sîntem așteptați...” E tocmai ceea ce comunică mai explicit eroina către capătul acțiunii, făcînd mențiunea: „De multe ori mi se pare că undeva, alături, există o parte ne-trăită din viața mea. Sînt așteptată acolo dar nu ajung nicicum...”

Această febrilitate interioară a Iliinei este coincidentă cu ritmul năvalnic al lumii sovietice, cu dorința legitimă a fiecărui om de pe continentul U.R.S.S. de a se integra cit mai complet, profund în ansamblul construcției comuniste.

Există o anumită similitudine între „destinul“ Iliinei și acela al unor alte personaje din dramaturgia arbuzoviană. Și Tania (din piesa cu același nume) și Valia din „Poveste din Irkutsk“, sînt femei care, ajungînd la o cumpănă a existenței

lor, își schimbă în mod fundamental opica asupra vieții. Sînt femei care se împlinesc, înțelegînd, după o seamă de grele experiențe personale, necesitatea deplinei iuzioni dintre fericirea individuală și cea socială.

Nu mai că Tania și Valia trăiesc în scenă procese complicate pînă cînd părăsesc imaginea falsă, inconsistentă, pe care și-o creaseră în legătură cu universul unei simple, exclusive fericiri a dragostei. În timp ce Iliina intră în scenă convinsă de adevărul contrar, rămînînd pe parcursul întregii acțiuni să demonstreze, în perspectiva ei și a celor din jur valabilitatea incontestabilă a fericirii complete dobîndite numai în tumultul vieții sociale.

Similitudinea pomenită ar putea conduce la concluzia unei anumite uniformități a dramaturgiei arbuzoviene. Și dacă am reduce, în mod vinovat, cadrul discuției la o teză foarte generală — realizarea femeii în societatea contemporană — n-ar fi exclus ca concluzia de mai sus să prindă, în chip superficial desigur, cheag. Dar această preocupare importantă, aparent uniformă, nu e deloc exprimată cu mijloace echivalente în diversele piese arbuzoviene. Ea îmbracă forme cu totul deosebite, corespunzătoare unor date de fond deosebite.

Arbuzov se dovedește a fi, pe întreg parcursul dramaturgiei sale, un foarte bun, nuanțat cunoscător al sufletului omenesc. Dramele lui psiholo-

gice (fiindcă acesta este genul preferat al scriitorului) cuprind în economia lor oameni autentici care își confirmă autenticitatea prin diversitatea existenței lor. Și procesul Taniei, al Valiei sau al Iliinei, avînd o direcție comună, rămîne foarte diferit dezvoltat, tocmai în măsura în care și eroinele respective sînt diferite, evoluînd în circumstanțe diferite ale aceleiași societăți sovietice.

Drama psihologică pe care o cultivă Arbuzov în „Undeva sîntem așteptați...” (ca și în „Ani de pribegie“, „Poveste din Irkutsk“ sau „Tania“), implică o profundă și avizată introspecție.

Dramaturgul nu comunică profunde rezultate ale acestei introspecții, amplitudinea acordurilor care o însoțesc prin intermediul unor perioade retorice. El preferă tonurile învăluite, discrete, care creează o ambianță foarte potrivită desfășurării dramei psihologice moderne, fără a-i scădea nici o clipă reala intensitate.

De aceea nici amintirea dragostei pentru Grek și pierderea ei iremediabilă, nici momentele relativ asemănătoare din viața altor personaje ale piesei nu duc la izbucniri violente, concurente cu melodrama. Toate aceste situații sînt adesea transmise cu ajutorul unor jumătăți de replică pronunțate surd, economisindu-se exploziile exterioare, în avantajul combustivelor interioare.

Această modalitate de a concepe drama — care a fost de multe ori comparată, ca intenție, cu cea cehoviană — se asociază firesc cu tonalitățile lirice, frecvent prezente în piesa lui Arbuzov.

„Undeva sîntem așteptați...” este o piesă foarte fidelă obișnuitei maniere — în înțelesul bun al cuvîntului — arbuzoviene. Parcurgînd cu discreție, grație, lirism, un itinerar al dramei trăirilor intense, autorul determină o concluzie stenică, optimistă. Confirmînd această soluție, Iliina reia în final niște versuri cunoscute, cărora le atribuie valoarea de simbol: „Tristețea mea e plină de lumină”.

Această lumină permanentă, care înlășoară și tristețea temporară, decurge din existența protagonistei și a celorlalte personaje în lumea comunistului.

E unul dintre sensurile fundamentale care se conturează concludent în lectura dramei psihologice, a dramei sociale „Undeva sîntem așteptați...”

Horia Deleanu

Scenă din „Al patrulea“ de Konstantin Simonov pe scena teatrului „Sovremennik“ din Moscova

pentru *dv.* cititoare!

In exclusivitate
pentru „Veac nou“

De vorbă cu Marina Popovici

Discuția noastră a avut loc în elegantul apartament al familiei Popovici din orașul cosmonauților sovietici, lângă Moscova. Cosmonautul nr. 4 stătea la fereastra. În curte, ca în toate curțile, se jucau copii. Și ca pretutindeni, mamele nu-i scăpau din ochi. Un tablou obișnuit. Numai tații sînt aici mai deosebiți...

— Ce datorez eu cerului? — Marina zîmbește ușor. Foarte multe. Cînd eram copil cerul a aprins în mine ura împotriva dușmanilor patriei. Avioanele lui Hitler bombardau nemilos satul nostru și pentru variație vinau oameni vii. Intr-un rînd un pilot a scerat cu o rafală de mitralieră un prieten de-al meu cu care tocmai stătusem de vorbă. Mai tîrziu cerul nu mi-a mai părut înalt și rece. Venise timpul să-mi înving teama pentru mine, pentru viața mea.

„Sări!“ Comanda asta scurtă a instructorului, ba chiar și tonul cu care a fost rostită, o țin minte pînă azi. De ce? Pentru că urma să execut prima mea săritură. E adevărat că aveam parașuta în spate dar începătorii o uită întotdeauna. Iți vii în fire și începi să judeci din nou abia cînd simți zmucitura puternică și vezi deasupra capului cupola de mătase. Pămîntul înaintează lin spre tine.

Sau să luăm problema fericirii, pe lângă care nu trece nepăsătoare nici o ființă omenească. Ce este fericirea? Există ea oare? Și de data asta cerul mi-a venit în ajutor.

Era primul meu zbor. Cînd am pornit semănam mai degrabă a statuie decît a pilot viu: miinile înțepenite pe manșă, trupul împietrit. Și deodată mi-am dat seama că uriașa și complicata mașină mă ascultă și se mișcă cunînte cum îi comand eu: la dreapta, la stînga, sus, jos... M-a inundat un val fierbinte de fericire. Am trecut în zbor deasupra micii noastre gări. Curioși, oamenii ridicaseră capetele să vadă cine-i pasagerul. Nu m-am putut stăpîni și le-am făcut cu mîna. Bineînțeles, cînd am aterizat instructorul m-a săpunit zdravăn. I-am ascultat mus-

trarea zîmbind: eram fericită. Mi se împlinise un vis scump.

— Deci fericirea înseamnă visul împlinit?

— Și lupta pentru împlinirea lui — adaugă Marina. Am pomenit adineauri de război. Pentru mine războiul n-a însemnat numai respectarea jurămîntu-

lui de a deveni pilot și a doborî avioane fasciste, ci și prima mea școală.

Războiul... Vioara tatei făcută țandări, frățiorul Kolea pe care îl purtam în spate, ca pe un rucsac... Locuim pe atunci în regiunea Smolensk și cunoscusem toate grozăviile ocupației hitleriste. Tata era pe front. Intr-o zi a venit la noi un bărbat necunoscut și i-a spus mamei: „Aveți copii mici, trebuie

să plecați imediat“. Ne-am retras cu toții în pădure la partizani: mama, Kolea legat în spinarea mea, surioara Vălea de șase ani și Lilea, verișoara noastră.

La un moment dat mama și-a adus aminte că nu luase haine călduroase: „Copii, cu ce ne învelim la noapte?!“ Ne-a lăsat în pădure și dînsa s-a întors în sat, care era la vre-o 15 kilometri. Cînd a venit înapoi se făcuse noapte de-a binelea. N-a adus nimic, doar niște sfărîmături din vioara tatei. Mama ne-a povestit că nemții bombardaseră sălbatic satul. Cînd a intrat în casă primul lucru care i-a sărit în ochi a fost vioara. A apucat să o ia dar în clipa aceea a explodat un obuz. Bine că a scăpat cu viață.

Războiul ne-a învățat să învingem greutățile și să prețuim viața.

Marina rămîne puțin pe gînduri, apoi mă întrebă: — Știiți ce-i totuși cel mai greu pentru om? Să-și țină în friu caracterul — dacă mă pot exprima așa. Pentru asta e foarte important să știi să te stăpînești.

Poate că am avut noroc sau mai degrabă viața noastră sovietică este așa orînduită, încît alături de mine au fost întotdeauna oameni gata să-mi vină în ajutor. Imi amintesc, de exemplu, de directorul școlii tehnice de comerț. Visam să devin aviatore dar n-aveam încă vîrsta. Atunci m-am hotărît să mă înscriu la școala de comerț, care avea un program destul de ușor, ca să am timp liber să activez și la clubul aviativ. Directorul mi-a ghicit imediat intențiile.

— Pilotul e inginer! — a țipat el la mine. Dacă ți se întîmplă ceva în văzduh crezi că o să-ți folosească la ceva priceperea de a cîntări exact grîsul?

Am înțeles că are dreptate și mi-am ales altă specialitate. Cu timpul am intrat la școala de aviație. Mi-a venit foarte greu. Nici cu înălțimea nu stăteam bine — n-aveam decît 1,57 m. Băieții rideau: ce să caute un pitic ca tine în văzduh? Dar instructorul Nikolai Kungurov observa totul. S-a apropiat, ca din intîmplare, mi-a pus mîna pe umăr și m-a lăudat: „Azi ai zburat ca un vultur, Marina“. Parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă. Din dorința de a da peste nas celor care își băteau joc de mine... am și crescut cu trei centimetri.

Multe cuvinte bune, încurajatoare și foarte necesare mi-a spus atunci și Pavel. El își făcea serviciul militar în Extremul Orient iar eu imi vedeam de școală la 7 000 de kilometri de dînsul. Dar imi scria așa de des încît îl simțeam mereu alături — întotdeauna apropiat, bun, optimist.

Marina zîmbește. — Preocupări pămîntești? Cum nu, sigur că am. Cerul e un prieten bun, te lasă să-ți vezi în voie și de micile slăbiciuni femeiești. Zbori uneori sus, deasupra norilor și te gîndești de acolo ce fel de pantofi vor fi la modă — cu botul ascuțit sau „de rață“...

Imi place muzica. Altceva? Mergem des la teatru. Și urmez, fără frecvență, cursurile Institutului de aviație civilă.

Iuri Evdokimov

Georgeta Mălin

La 30 de ani

O speranță a matematicii

O nouă Sofia Kovalevskaia. Așa au numit-o colegii și studenții pe tinăra savantă leningrădeană Olga Ladijenskaia.

Comparația se potrivește, dar numai în parte. Sofia Kovalevskaia (1850-1891) a trăit în cu totul alte timpuri. A fost un mare talent în matematică, dar cite greutăți a avut de învins pînă i s-au recunoscut calitățile! Ce valoare trebuia să fi reprezentat savanta pentru ea, pînă la urmă, într-o țară ca Rusia țaristă — în care femeia n-avea dreptul de a studia — să i se acorde titlul de membru corespondent al Academiei de Științe din Petersburg! Sofia Kovalevskaia a fost de altfel prima femeie-profesor universitar din lume.

Pe Olga Ladijenskaia o apropie de celebra ei compatrioată din secolul trecut pasiunea pentru aceeași știință, matematica și aceleași neobișnuite aptitudini de matematiciană.

...Tinăra savantă s-a născut în Kilogriv — un orașel înconjurat de mesteceni de lângă Iaroslavl. După ce a terminat școala medie a părăsit localitatea natală și a plecat în metropola de pe malurile Nevei, unde a trăit cîndva și Kovalevskaia. Dar pe Olga Ladijenskaia nimeni nu a împiedicat-o să devină studentă a universității din Leningrad.

Într-un răstimp, ajutată de profesori și încurajată de Comsomol a dobîndit mari succese. Curînd după obținerea diplomei de absolventă a universității, și-a susținut disertația de candidată în științe. Dar nu în trei ani — așa cum prevăd normele — ci în... trei luni. În numai doi ani a scris apoi un studiu de o reală valoare științifică, „Probleme mixte pentru ecuații hiperbolice“, o interesantă monografie cu concluzii foarte originale.

Olga Ladijenskaia are 30 de ani. La vîrsta aceasta este doctor în științe matematice și profesor titular la universitatea din Leningrad. Ea poate fi mereu găsită în amfiteatrele universitare sau în cabinetul de lucru înconjurat de studenți și colaboratori. Modestă, simplă, apropiată de oameni,

Nu de mult, Olga Ladijenskaia a terminat o nouă lucrare despre care specialiștii afirmă că are o mare importanță pentru fizica matematică.

Dan Lăzărescu

MODA ● MODA ● MODA

Vine primăvara

Primăvara s-a lăsat mult așteptată dar își va face, curînd, apariția. Primii soli s-au și anunțat: ghiocelii și moda. Ghiocelii înfloresc pădurile și pajistile, micile glastre și reverele taioarelor. Dar moda? Ca întotdeauna, moda stă primăvara sub semnul reînnoirii, al tineretii.

Priviți acest ansamblu creat de Galina Cernopătova, de la Casa de modele din Moscova, anume pentru acest sezon de tranziție: tri-

Dintr-o stofă pepita deschis — este alcătuit din două piese: o fustă dreaptă (observați lungimea care se oprește la mijlocul genunchilor), cu patru cute (în părți, în spate și față) abia deschise și un pieptar drept, încheiat în față cu nasturi și cu două clape de buzunare. Este un ansamblu ideal pentru zilele frumoase de primăvară. Spuneam, însă, că putem plăti tribut și eventualelor burzuluielii tardive ale iernii. Tocmai aici s-a exercitat din

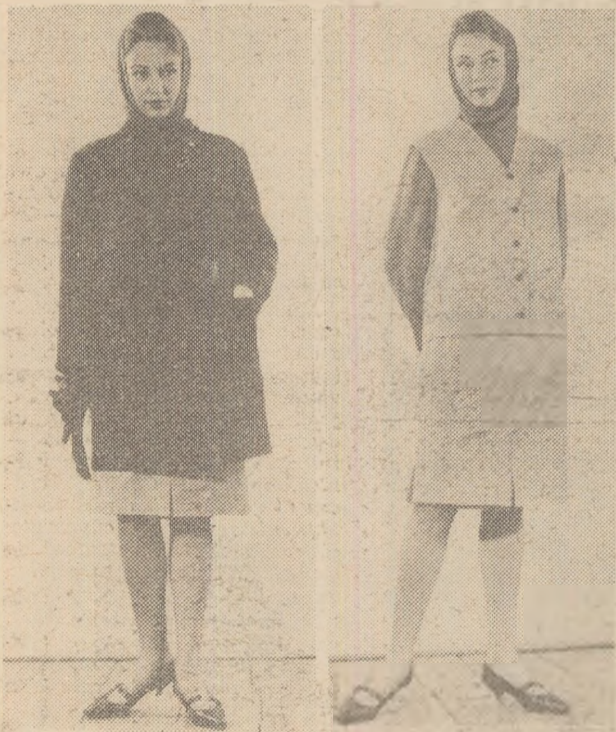
gă! Și pentru a completa costumul, un mantou „treisferturi“ dintr-o stofă uni. Tot în vederea primăverii, un alt model nou, realizat de

Taisia Kucinskaia de la Casa de modele din Moscova. Dintr-o stofă flaușată, suplă, o „redingotă“ mai cambrată pe talie și evazată mult în părți. Reverele mici și gulerul îngust se încheie sus cu doi nasturi.

O noutate a acestui sezon: minciile chimono și raglan au dispărut aproape în întregime.

Constanța Manu

butar încă unui capriciu al fermii dar năzuind să se elibereze de orice constrîngere. Modelul a fost anume studiat pentru tinerele fețe.

plin ingeniozitatea modelistei: pieptarul se poartă peste o bluză din jerseu colorat — roșu, verde, maron — care, în loc de guler, se termină cu o incintăcare glu-

Proportțiile feței

Recent mi-a căzut în mînă un interesant material sovietic menit să vină în sprijinul frumuseții feminine. Autorul, D. Glagolev, specialist cunoscut, da sfaturi referitoare la îmbrăcăminte, pieptănătură, machiaj. Am reținut în mod deosebit capitolul consacrat proporțiilor feței — element foarte important în ansamblul înfățișării feminine. Cuprindea cîteva idei pe care femeile trebuie să le cunoască neapărat. Iată-le.

Fața este partea cea mai expresivă a trupului. Despre față în genere, ca și despre ochi, se poate spune că e oglinda sufletului. De aceea trebuie să acordăm o atenție deosebită proporțiilor ei. Curios că așa numita „expresie a feței“ depinde deseori nu de expresia ochilor, ci de gură — de linia, de mișcarea ei. Fiecare femeie știe din experiență ce rol are pieptănătura. Pieptănătura poate lungi, scurta, lăși etc. obrazul. Unele femei poartă toată viața aceeași coafură, altele „caută“ necontenit. Poate că au dreptate și unele și celelalte. Dar de multe ori femeile care și-au „găsit“ pieptănătura nu bănuiesc că la tipul, la ovalul feței lor s-ar potrivi și alta, care să nu se mene deloc cu cea veche.

Coafura este un fel de „slugă la doi stăpîni“, ea ține seama alii de silueta modernă, de figură, adică se supune proporțiilor „mari“, cit și proporțiilor „mici“: ovalul și trăsăturile feței.

Iată trei tipuri diferite ale feței, cu care își ilustrează D. Glagolev materialul, în funcție de care trebuie stabilite pieptănătura și machiajul.

După cum se vede în desene, coafura implinește, „corectează“ ovalul feței.

În afară de coafură, foarte important e felul cum ne fardăm. O bună folosire a rujului ne permite să rețușăm linia buzelor; fardul de ochi ne ajută să subliniem genele, să schimbăm tăietura ochilor.

Pentru cele trei tipuri ale feței, de mai sus, se recomandă să scoatem în evidență: în primul caz gura, în al doilea caz ochii, în al treilea caz și gura și ochii. O astfel de subliniere a anumitor părți ale feței creează iluzia de îngustare a porțiunilor late ale ovalului.

Și fiindcă a venit vorba de cosmetică, țin să subliniez că în Uniunea Sovietică această artă a frumuseții obrazului a înregistrat succese foarte mari. Cabinetele de cosmetică, mult frecventate, asigură nu numai îngrijirea curentă a tenului, rezolvă nu numai probleme „mărunte“ ca înlăturarea părului de prisos sau închiderea porilor, ci și probleme mai dificile ca: înlăturarea cicatricelor, a tatuajelor, a semnelor lăsate de diferite boli etc.

Poșta redacției

COMISIA ARLUS. — Școala specială nr. 5, București. Scrieți profesorului N. Semevski pe adresa Școala-internat nr. 1 pentru orbi, Moscova.

ADRIAN MUREȘAN, com. Cavnic, regiunea Maramureș: 1) Nu avem posibilitatea să vă trimitem fotografiile cerute. Dar vă sfătuim să vă adresați postului de radio Moscova, emisiunea „Pentru ascultătorii din R.P.R.”, cu rugămintea de a comunica cererea dv. actorilor și soliștilor respectivi. 2) Scrieți la Filarmonica de Stat „George Enescu”, str. Constantin Exarcu nr. 2, București, (orchestra „Barbu Lăptaru”). 3) E suficient să specificați denumirea instituțiilor respective și localitatea pentru ca scrisorile să ajungă la destinație.

ANTON SOLLNER, S.M.T. Aradul Nou, regiunea Banat: Vi se va trimite răspuns prin poștă.

ȘTEFAN TEODOROV, Sinnicolaul Mare: 1) Vă mulțumim pentru aprecierile și sugestiile transmise. 2) Ar trebui să vă adresați unui cunoscător de limba rusă din localitatea dv.

DAN NICOLAU, Tg. Neamț: Adresa unei eleve sovietice: Zinaida Trifanova, gorod Dnepropetrovsk, 35, ulița Kovelskaia, nr. 12, kv. 1.

VASILE I. GAVRILĂ, com. Sibiciu, regiunea Ploiești: Vă comunicăm trei adrese din U.R.S.S.: Nikolai Doronin, Kiev-6, ulița Henri Barbusse, 9, K.G.P.T. (este elev la o școală tehnică de geologie); Valeria Golosenko, Institut ortopedic și traumatologic nr. 3 — et. 18-pal., gorod Irkutsk. Este elevă în clasa zecea. A suferit un accident și acum urmează un tratament; Lidia Tighineanu, str. Frunze 104-a, Chișinău. E studentă la Universitatea din Chișinău.

ȘTEFAN TOADER, Ploiești: Cererea dv. va fi satisfăcută.

FLORIAN NICHITIU, București: Iată adresa unui filatelist sovietic cu care puteți corespunde și în limba engleză: Mihail Nikiforov — Celiabinsk, ulița Pușkina 56, kv. 111.

Prof. N. MARCU, Cluj: Vă mulțumim pentru materialul trimis.

ILIE IOAN DRAGU, Constanța: Adresele cerute: Nikolai Amelkovič, Leningrad, L-20, pr. Ogorodnikova, d. 13 kv. 44; Evgheni Steșenko, Zaporozskaia oblasti, gorod Berdiansk, ulița Pirogova 20. Are 22 de ani și a absolvit un institut pedagogic.

MELANIA TÎMPEANU, București: Am transmis rugămintea dv. Direcției rețelei cinematografice. Actorul respectiv se numește V. Korenev.

D. B. — Oradea: 1) Interpretul lui Kociubei este Nikolai Ribnikov. Ultimul lui personaj e muncitorul Iliia din comedia „Fetele”. 2) Galina Emelianova, Leningrad „S”-171, per. Matiușenko, dom. 12, kv. 14.

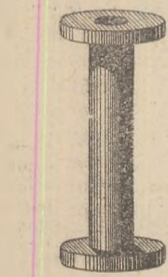
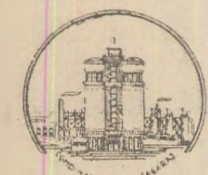
NICOLAE DIN, Pitești: Iată adresa unui tânăr: Iuri Feofanovič Savcenko, gorod Baku, Glavpocita, Do vostrebovania.

VASILE V. GHEORGHE, Pitești: Scrieți Larisei Ivaciko, pe adresa: Dnepropetrovskiaia oblasti, gorod Dneprodzerjinsk, ulița Vokzalnaia, dom 22, kv. 22.

VIORICA TRIPA, Simeria: Adresați-vă regizorului Grigori Kazanțev, la studioul „Lenfilm” — Leningrad. Vă va putea comunica datele dorite.

**BARHET
DIFTINĂ
FINET**
produse de
INTREPRINDERILE
TEXTILE
GALAȚI

COMBINATUL CHIMIC FAGARAȘ livrează:

- Bachelită pentru uz general în diverse culori
- Bachelită pentru uz electrotehnic
- Bachelită pentru uz electrotehnic în execuție tropicalizată.
- Bachelită textilă
- Rezoli diverse tipuri, lac de bachelită.
- Novolac solid, semifluid și alcoolic
- Aminoplast diverse culori.
- Celuloid, plăci de diferite grosimi și culori.
- Celuloid sidefat
- Celuloid marmorat
- Celuloid placat
- Cornoplast pentru nasturi, imitație corn

Execută: piese industriale în toate tipurile de bachelită și aminoplast, pentru înlocuirea metalelor feroase și neferoase precum și a lemnului.

**COMBINATUL CHIMIC
FĂGĂRAȘ**

COMPLEXUL PENTRU
INDUSTRIALIZAREA
LEMNULUI

**C.I.L.
BRAILA**

PRODUCE:

PLACI AGLOMERATE CU RĂȘINI DE UREOFORMALDEHIDA DIN AȘCHII DE LEMN TRIPLU STRATIFICATE

ECONOMICE, STABILE, GROSIMI UNIFORME, RANDAMENT SPORIT LA CROIRE. PERFECT PLANE, FORMATE PRACTICE. SE POT FURNURI etc.

Domenii de utilizare:

MOBILIER, PLAFOANE, PEREȚI DESPĂRȚITORI, AMENAJARI INTERIOARE. VAGOANE TRAMVAIE. LAMBRIURI CONSTRUCTII NAVALE etc

Greutate specifică 60 kg/mc. Grosimi: 8, 12, 16, 19, 22, 25 mm
Formate: 1.830/3.660, 1.830/1.830 mm, 2.440/1.830, 1.220/1.830 mm

Cititori de la sate!

Pentru a vă procura cărțile pe care nu le găsiți la librăria sau magazinul mixt, universal ori la difuzorul de carte din localitatea dv. de domiciliu, adresați-vă printr-o scrisoare sau carte poștală:

Secțiilor „Cartea prin poștă” care funcționează în fiecare centru de regiune pe lângă întreprinderile comerciale interraionale (sau raionale) ale cooperăției de consum. De exemplu, cititorii din regiunea Cluj vor scrie: I.C.I. — Secția „Cartea prin poștă”, Cluj, str. Fabrica de chibrituri nr. 1.

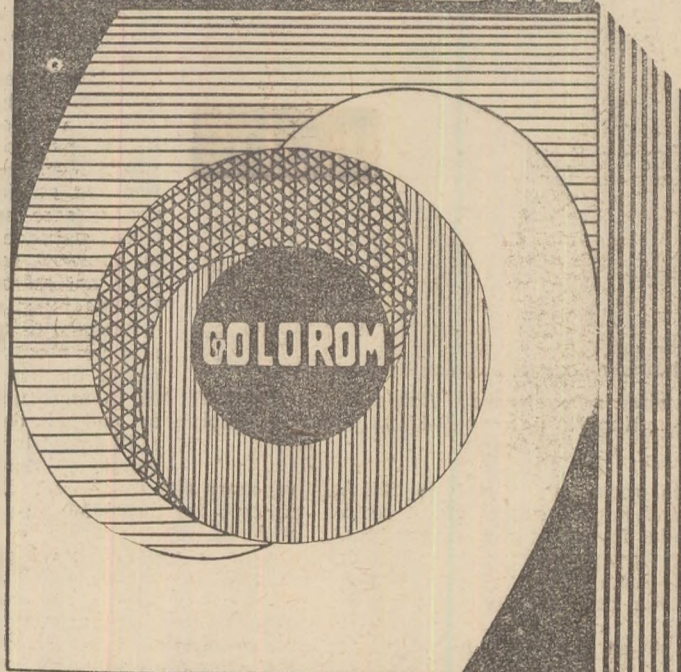
Adresele secțiilor regionale „Cartea prin poștă” sînt:

- Regiunea Argeș — I.C.I. Pitești, str. Tîrgul din Vale nr. 23;
- Regiunea Bacău — I.C.R. Bacău, str. Tineretului nr. 24;
- Regiunea Banat — I.C.I. Timișoara, str. Ungureanu nr. 17;
- Regiunea Brașov — I.C.I. Brașov, str. Căramidarilor nr. 4;
- Regiunea Cluj — I.C.I. Cluj, str. Fabrica de chibrituri nr. 1;
- Regiunea Crișana — I.C.I. Oradea, str. Martirilor deportați nr. 32;
- Regiunea Dobrogea — I.C.I. Constanța, str. Ștefan cel Mare nr. 84;
- Regiunea Galați — I.C.R. Galați, str. 11 Iunie, nr. 25;
- Regiunea Hunedoara — I.C.I. Deva, str. George Enescu nr. 40;
- Regiunea Iași — I.C.I. Iași, str. 7 Noiembrie nr. 20;
- Regiunea Maramureș — I.C.I. Baia Mare, Cartier depozite;
- Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară — I.C.I. Tg. Mureș, str. Pavlov nr. 3;
- Regiunea Oltenia — I.C.I. Craiova, str. Rampei nr. 35;
- Regiunea Ploiești — I.C.I. Ploiești, str. Grivița Roșie nr. 23;
- Regiunea Suceava — I.C.I. Suceava, str. 8 Mai.

Librăriei „Cartea prin poștă” din București, Biserica Enei nr. 16. Cartile cerute vor fi trimise la adresa indicată de dv. contra ramburs (cu plata taxei poștale la primire).

La aceleași adrese puteți cere și vi se vor trimite gratuit cataloage de cărți din domeniul dv. de activitate cataloage ale cărților literare, recomandări, recenzii, note bibliografice etc. precum și buletinul lunar „Cărți noi”.

COLOROM

GALLUS

VOPSEȘTE ORICE TESĂTURI
MĂTASE · BUMBAC · LÎNĂ
ROCHII · HAINE · BLUZE

In ziare, pe străzi și șosele, pe zidurile zgârie-norilor și pe ecranele televizoarelor, pe scrumiere și pe hîrtia igienică — pretutindeni în S.U.A. pe dinaintea ochilor joacă în tot felul de culori, cu litere uriașe, reclamele — omniprezenții agenți ai businessului.

La prima vedere s-ar părea că nu e nimic rău în asta. Uneori reclamele pot înfrumuseța orașele, pot contribui la înviorarea ziarelor, pot bucura ochii cumpărătorilor. În lumea capitalistă, însă, reclama s-a transformat într-o uriașă pînă de păianjen care prinde în mrejele ei milioane de oameni. Reclama amețește ca opiul, hipnotizează, îi silește pe oameni să-și cheltuiască ultimul cent. Dar în afară de propaganda businessului, reclama a mai devenit în S.U.A. și în celelalte țări capitaliste — și un instrument politic. Ea este pusă în slujba capitalului monopolist și devine un paravan îndărătul cărui Morganii, Rockefellerii și Dupontii își ascund rapacitatea.

POTENȚAȚI ȘI VICTIME ÎN

IMPERIUL RECLAMEI

Un om cutreieră New Yorkul... Un pa-nou greu îi strivește umerii; picioarele l-au ameuțit de atâtea umbrel. Se oprește o clipă la o răscruce și încearcă să-și aprindă țigara care s-a stins, apoi pornește iar la drum. Lingă el, în jurul lui, deasupra se aprind și se sting reclame care-l strivesc. Căci cum se poate împotrivi omul-sandwich la concurența făcută de imensele ecrane luminoase? Patronul lui care posedă, desigur, și el asemenea reclame uriașe înțelege că de pe urma omului-sandwich nu poate avea foloase prea mari. Dar pentru „orice eventualitate” trimite totuși pe străzile New Yorkului sute de astfel de oameni, dat fiind că ei costă mai ieftin decât multe alte feluri de reclamă.

Imperiul reclamei este un mecanism extrem de complicat cu strategia, tactica și politica lui. Să vedem, de pildă, ce spune

obișnuit de pe strada a 25-a din New York. În fiecare dimineață omul găsește în cutia de scrisori un pachet cu prospecte, cărți poștale ilustrate, afișe. În fiecare an în Statele Unite se difuzează prin poștă 16 miliarde de reclame. De ce? Să fie, oare, vorba de filantropie, de dorința de a-i distruge pe americani, de a-i ajuta să se descurce în viață? Dimpotrivă, e vorba de un calcul rece.

Miliardele de prospecte-reclamă nu sînt difuzate cu bune intenții. Și culmea ironiei este că banii pentru tipărirea și expedierea lor sînt suportați chiar de americanul care, în fiecare dimineață, privește cu mîhnire și dezgust noile imagini, tipător colorate, care-i inundă cutia de scrisori. Cenții și dolarii lui aprind luminile reclamelor iar vrafurile de hîrtii îi strigă imperativ: „Cumpără, cumpără, cumpără!”

Da, toate acestea sînt reclame. Iar reclama este chemată să înfrumusețe viața. Căci realitatea din S.U.A. este tot alta. Acestei realități monopolurile nu vor să-i facă reclamă. Într-adevăr, e puțin probabil că le-ar putea trece vreodată prin minte să expună panouri care să arate că în S.U.A. există o armată de cinci milioane de șomeri. Ele pot publica fotografia unui bărbat cu dinți strălucitori, dedesubtul căreia să specifice că folosește o pastă de dinți superioară dar în nici un caz n-ar spune că atunci cînd acest om este bolnav el trebuie să se spetească plătind onorariile medicilor. Pe șomeri nu-i interesează de cite perechi de ochelari ar avea nevoie — două sau trei — sau de cite costume de baie. Reclama nu-i poate încălzi de fel — ei ar avea nevoie să găsească de lucru. Dar legile junglei capitaliste îi lipsesc tocmai de ceea ce au mai mare nevoie: munca.

Mai întîi reclama caută să-i convingă pe cumpărători să-și procure un produs sau altul, după care insistă și mai categoric să-l arunce pentru că s-a demodat și să-și cumpere altul nou. Ceea ce a dat posibilitatea companiei „General Electric” să sporească cu 60 la sută vânzarea de blitzuri. Inginerii cu o înaltă calificare s-au străduit să grăbească deteriorarea acestui produs. Mulți ingineri americani scriu și vorbesc cu durere despre faptul că sînt siliți să facă exact contrariul a ceea ce au învățat în colegii și universități.

Orice femeie știe că moda este capricioasă și schimbătoare. Dar puține femei, chiar din S.U.A., știu că arbitrii „eleganței lansează anume cite o modă nouă, de comun acord cu comanditarii reclamei, pentru ca hainele să nu poată fi niciodată prefăcute. Altminteri cererea ar scădea.

Dacă ar fi să dăm crezare reclamei, unele mărfuri sînt vîndute în S.U.A. aproape gratuit. Dar o cercetare mai atentă a lucrurilor arată că reclama îi minte cu nerușinare pe cumpărători, cărora li se spune: cumpărați cit mai repede cutare ori cutare produs care acum se vinde cu numai 49 de dolari și 55 de cenți” deși prețul „obișnuit” este de 70 de dolari. Adevărul este, însă, că ultima cifră e mult umflată...

Nimeni nu poate nega că mărfurile sînt frumoase și elegante ambalate în S.U.A. Dar luxul acestă îi costă scump pe cumpărători: din cauza ambalajului, frumos și elegant, mărfurile sînt aproape de zece ori mai scumpe. Sarea vîndută în cutii speciale este de 17 ori mai scumpă decît dacă ar fi vîndută în mod obișnuit. Americanilor le sînt storsse pentru ambalaje și prezentarea mărfurilor circa 25 de miliarde de dolari pe an.

Mașina de îndobitocire

„Decor de junglă. Prin deșis se strecoară soldați cu arma în cumpănire. Căștile le sînt camuflate cu frunze de banan. În fruntea lor înaintează un ostaș care ține în mînă un aparat misterios. Este localatorul „Urgent”, care detectează inamicul. La prima vedere ar putea să pară că această imagine este o ilustrație la vreun nou articol despre „războiul nedreclamat” pe care S.U.A. îl poartă în Vietnamul de sud. Dar nu, e pur și simplu vorba de o reclamă publicată de firma „General Telephone and Electronics” în revista americană „United States News and World Report”. Căci nu numai businessul se folosește de reclamă ci și politica mare. Strategia Pentagonului

se imbină cu strategia imperiului reclamei. Localatorul „Urgent” sprijină lupta împotriva partizanilor. După cum se știe, însă, în Statele Unite nu există partizani, în schimb aceștia se află în junglile Vietnamului de sud unde s-au acuiat trupele americane. O firmă „pașnică” vine astfel în ajutorul dețasamentelor de pedepsire iar reclama ei propune nu numai cumpărarea obiectului respectiv, ci și căutarea și uciderea „inamicului”.

Dar să mai răsfoim puțin aceeași revistă. Iată o altă reclamă. Un submarin biză dează apele oceanului. Firma „Borg-Warner” oferă echipament pentru submarine. Și tot în același număr al revistei se vede reclamă produselor unor alte firme și concernelor americane care fabrică arme și pregătesc un nou război.

După cum se vede, există reclame obșnute și reclame militariste. Dar în paginile revistei „United States News and World Report” poate fi întîlnită și un alt fel de reclamă — reclama ipocriziei. Iată, de pildă, doi ingineri americani cu niște planuri în mînă, sub razele fierbinții ale soarelui african Undeva, departe se întrezărește șantierul unei uzine metalurgice, al unei căi ferate și al unui spital. Iar alături se joacă vesel niște copilași africani. Pe fondul unei cocioabe de paie copiii par fericiți și fără griji. Mai mult, compania americană „Ina” a pus în mîinile unei fetițe chiar drapelul Statelor Unite. Dacă ar fi să judecăm după această reclamă firmele și companiile comerciale americane sînt cei mai buni prieteni ai africanilor.

Dar asta-i numai reclama. Doresc, însă, într-adevăr, Statele Unite ale Americii să popoarele africane să progreseze? Americanii construiesc în Africa șosele, dar numai pentru autocamioane militare. Nu construiesc clădiri cu multe etaje dar cu condiția ca pe ele să atîrne firma „Bank of America”.

Și pentru că a venit vorba de bănci, iată

Reclame cu fum și fumul reclamei

În filmul italian „Un hectar de cer” un urațic și vesel min. cinoș, Severino, născoceste o poveste plină de haz: propune anume unor bătrîni naivi să-și cumpere petece de cer în care să se mute și să trăiască fericiți. Severino nu urmărește să dobîndească vreun cîștig dar businessmanii de la „Chemical Corporation” au fost cit se poate de practici. Ei au pus în vânzare o uriașă lanternă magică, numită „Skyjet”, care poate proiecta pe nori o imagine lată de o jumătate de milă și înaltă de cinci mile. Așadar, reclama a ajuns în S.U.A. pînă în nori. Dar dacă cerul e senin? N-aveți nici o grijă. „Chemical Corporation” s-a gîndit și la asta. Ea pune acum la punct un aparat care va crea nori artificiali pentru reclame. Și, dacă va fi nevoie, întreprinzătorilor le vor veni în ajutor avioane. Acestea pot scrie pe cer, cu fum, în litere de cite o sută de metri: „Produsele „Chemical Corporation” sînt cele mai bune din lume”.

Imaginația oamenilor, de afaceri americani n-are, într-adevăr, limite. Reclama este prezentă pe tapete, nasturi, hărți geografice, pe etichetele mărfurilor, pe indicatoarele de prețuri, pe uniformele vînzătorilor. Ba pînă și pe biletele de troleibuz. Pe străzile orașelor circulă mașini care au pe capotă macheta uriașă a unor țigări ce scoate rotocoale de fum.

Și încă un exemplu, patentul nr. 861353 al lui Erich McNec. Acesta a inventat un aparat pentru pulverizarea unei substanțe aromate al cărei parfum se asociază cu obiectul pentru care se face reclamă. Dacă luați, de pildă, în mînă un prospect care face reclamă unor noi mărci de tutun, simțiți imediat și mirosul acestuia.

Reclama a pus total stăpînire pe presă. Uneori, evenimente politice importante ocupă în ziare un spațiu de zece ori mai mic decît reclama unei alții împotriva băfăturilor. Numerele de duminică ale oricăru-i mare ziar din New York cuprind unele articole dar în schimb au șute de pagini de reclame.

Cine a spus că omul are nevoie de o singură pereche de ochelari? Nu, ochelarii trebuie asortați cu culoarea costumului și a pantofilor; omul trebuie să aibă neapărat ochelari de lucru, de sport etc.

Cum, purtați în deget urmele de Rușine! Luați-vă imediat și un inel, altminteri veți fi socotit demodat.

Ce, nu beți șampanie la micul dejun? Fecirena dv. conjugală e în primejdie, căci micul dejun „este cel mai critic moment din viața de familie!”

Two great immortals

Beethoven's Ninth is unforgettable. A classic. So, for thousands of men, is the Hanes athletic shirt. They still think of it as the undershirt.

Amîndouă sînt nemuritoare: Simfonia a 9-a de Beethoven și... lingerie de corp HANES pentru bărbați și copii

„Enciclopedia reclamei” editată în S.U.A. de Irving Graham Ea subliniază că reclama este copilul favorit al concurenței acerbe, al luptei înverșunate pentru piete de desfacere. Reclama trebuie să asigure vânzarea mărfurilor care din diverse cauze se desfac greu.

Și acum, să ne imaginăm un american

Fotomontajele despre super-reclama „made in S.U.A.”: Theo Immisch

Zimbețu Monei Lisa a devenit mai luminos de cînd folosește cu regularitate pasta de dinți SMITH'S

și o altă reclamă din aceeași revistă. De-a lungul unui chei, adăpostindu-se de ploaie sub o umbrelă, calcă apăsat un bărbat. În jurul lui e un cerc roșu, punctat. Este simbolul omului de afaceri al Americii, simbolul lui „Bank of America”. Acestui ins îi sînt consacrate multe reclame. El poate fi văzut în apropierea vechilor ruine ale Cartaginei, pe străzile zgomotoase din Buenos-Aires și pe cheiurile inecate în verdeață din Singapore. Și pretutindeni își oferă capitalul în schimbul libertății și independenței popoarelor. De data aceasta îl vedem în Asia. Businessmanul trece semet pe lîngă niște ricșe. Ce-l interesează că există țări în care oamenii se înhamă la trăsucici și aleargă ore întregi pe străzi, aidoma animalelor. Singurul lucru care-l interesează este businessul, singurul lui idol este „diavolul galben”.

V. Voinov
I. Degtiarev
I. Koreavin